

СЪДЪРЖАНИЕ

CONTENTS

Думи на председателя 2	Opening words of the Chairman - - „Завесата е вдигната“
Комисията 4	The Committee
Законът повелява 13	The law
Нашите правила 22	Our rules
Екип от професионалисти 26	A team of professionals
Предисторията 27	Background
Равносметката (2007 - 2017) 31	Stocktaking (2007 - 2017)
Цели и мисия на мандат 2012 - 2017 43	Goals and Mission 2012 - 2017
Издателска дейност 48	Publishing
Погледът на обществото 53	The View of Society
Партньорства 56	Partnerships
Международна дейност 59	International activities

Завесата е вдигната

Когато политическите сили в България, след дълга и мъчителна дискусия, стигнаха до съгласие документите на бившите тайни служби да се съберат и съхранят за историята, а гражданите да получат достъп до тях, мнозина не вярваха, че това ще се случи. Отношението им бе като към поредния мъртвороден закон, който скоро след гласуването му ще забуксува, ще бъде отменен, а общественото съзнание ще бъде отново приспано.

Днес, едва ли има човек, който да се съмнява, че това вече е възможно. С дейността си Комисията доказва, че Законът за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия е работещ и стриктно се прилага.

Най-последно хората вече реално се докосват до дълбоко пазените под грифове за секретност документи. Вярно е, че едни получиха огромно разочарование поради осветената им тайна зависимост от секретните служби на комунистическата власт, но вярно е и това, че други получиха така дълго чаканата справедливост за оказваната върху тях политическа репресия.

Истината, казват, че боли. Но само при нейното максимално разкриване може да се пише обективна история. Умението на едно общество да чете задълбочено историята си, да я анализира и да извлича поуки от нея, е добър залог за неговото по-добро бъдеще.

В началото на своята работа Комисията честно предупреди хората да не очакват от нея да бъде трибунал или критик. Постави си за задача само да вдигне завесата, зад която се крие истината. Остава на публиката да избира дали да ръкопляска или да освирква актьорите, режисирани от някогашните тайни служби. Ето, че завесата е вдигната. Властта е по-публична, задкулисните зависимости от миналото са все по-ограничени. Обществото има свободата да оценява. Негово право е да съди по своята морална скала. Какво по-демократично от това?!

The Curtain is lifted

When long and intense political consultations culminated in an agreement to collect and preserve the written legacy of the former Bulgarian secret services for history's sake, under a policy of open and free access, many were skeptical. Domestic audiences were unimpressed with what they believed to be another attempt to dull the collective consciousness and memory with short-lived legislation. The law was pronounced dead at conception, and the general opinion was that it would soon be repealed as a failed piece of law-making.

Today, there are hardly any skeptics left to doubt the effects of this action. Within its competence, the Committee has succeeded to effectively and strictly implement the Law on Access to and Disclosure of the Documents and Announcement of Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army.

Access to the secret world of classified documents is no longer an illusion but a reality. While some were greatly disappointed with their affiliation to the communist secret services being publicly announced, justice was finally restored for others who had been victims of political repressions and persecution.

While the truth hurts, acknowledging the truth in its entirety is the best way forward and the only credible instrument to examine past events as objectively as possible. Society's best hope for a better future lies with its ability to engage in an in-depth reflection on its history, analyse and learn from the past.

From the beginning of its mandate, the Committee refused to live up to the expectations to be a judge or a critic. It had the specific task to pull back the curtain and report the truth as it happened. It was left to the audience to choose whether to cheer or jeer the actors dancing on the strings of their SS puppet masters. The curtain is lifted. Government is more transparent now; backstage bargaining of the past takes place less frequently. Members of our society are free to make choices while staying true to their moral compass. What is more democratic than that?!

КОМИСИЯТА

Комисията е независим държавен орган, който осъществява дейности по съхранението, използването, разкриването, обявяването и осигуряването на достъп до документите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (ДС и РС на БНА). Работата ѝ е открита и прозрачна, защото всяко взето от нея решение се публикува на интернет страницата на Комисията, а дейността ѝ се отчита на всеки шест месеца пред Народно-то събрание.

THE COMMITTEE

The Committee is an independent state body which carries out activities on the preservation, use, disclosure, announcing and access to documents of the State Security and Intelligence Services of the Bulgarian National Army (the SS and the IS of the Bulgarian National Army). Its work is open and transparent, because every decision it takes is published on the Committee's website and its activity is reported to the National Assembly every six months.

Отляво надясно: Апостол Димитров,
Борис Михайлов, Ваня Жекова,
Орхан Исмаилов, Евтим Костадинов,
Георги Пангаров, Мариана Даракчиева,
Екатерина Бончева, Айруш Хаджи

Left to right: Apostol Dimitrov,
Boris Mihaylov, Vanya Zhekova,
Orhan Ismailov, Evtim Kostadinov,
Georgi Pangarov, Mariana Darakchieva,
Ekaterina Boncheva, Ayrush Hadzhi

По закон членовете на Комисията не трябва да имат принадлежност към ДС и РС на БНА, както и да не са служители и сътрудници на службите за сигурност и на службите за общественя ред . Забраната за участие в изборни и властови структури на хора с принадлежност към ДС и РС на БНА, е приложена само в този закон. Другото условие е, да имат разрешение за достъп до класифицирана информация. Членовете на Комисията се избират мандат от 5 години.

На 17 май 2012 г. 41-то Народно събрание избра Комисия в състав:

Евтим Костадинов - председател
Айруш Хаджи - зам.- председател
Мариана Даракчиева - секретар

Членове: **Апостол Димитров**
Борис Михайлов
Ваня Жекова
Георги Пангаров
Екатерина Бончева
Орхан Исмаилов

На 17 май 2017 г. изтече пет годишния мандат на Комисията, но с поправката в закона в чл. 5. (1) (Доп. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) членовете на комисията упражняват правомощията си и след изтичане на техния мандат до избора на новите членове.

Въпреки различното политическо представителство на членовете на Комисията, общото в тяхната мотивация остава стриктното прилагане на закона и разкриването на истината за бившите тайни служби пред обществото.

By virtue of the law, members of the Committee must not belong to the SS and the RS of the BNA, nor should they be employees and associates of the security services and the public order services. The ban on participation in electoral and power structures of people belonging to the SS and the IS of the BNA is only applied in this law. The other condition is to be allowed access to classified information. Members of the Committee are elected for a term of five years.

On 17 May 2012 the 41st National Assembly chose a Committee including:

Evtim Kostadinov - Chairperson
Ayrush Hadzhi - Deputy Chairperson
Mariana Darakchieva - Sectary

Members: **Apostol Dimitrov**
Boris Mihaylov
Vanya Zhekova
Georgi Pangarov
Ekaterina Boncheva
Orhan Ismailov

On May 17, 2017, the five-year mandate of the Committee expired, but with the amendment to the law in article 5. (1), the members of the Committee shall exercise their powers after the expiry of their mandate until the election of the new members.

Regardless of their political affiliation, all members of the Committee are united by the simple motivation to strictly follow the law and publicly expose the truth about the former secret services.

ЕВТИМ КОСТАДИНОВ,
председател

EVTIM KOSTADINOV,
Chairperson

През първия мандат от моето председателство в мотивацията си за работа в Комисията бях написал, че най-трудно е, когато истината се изрича на глас. Особено когато тя е болезнена, засяга човешки съдби, руши доверие, поражда обществено напрежение. Днес, от дистанцията на времето, още по-силно усетих, че това е така. Не само е трудно, а понякога дори е много трудно. Но разбрах още, че само когато осветената истината не е подвластна на емоциите, не е забулвана от лични и политически интереси, а е призвана да разкаже историята такава, каквата е била, може обективно да бъде осмислено миналото и да бъдат извлечени най-важните поуки за бъдещето.

През първия мандат Комисията следваше стриктно закона и до голяма степен изпълни своите основни задачи - да установява и обявява зависимостите от бившите тайни служби на публичните лица, да осигури достъп на хората до документите на тези служби и да изгради централизиран архив, в който да ги съхрани. Вторият мандат на Комисията е призван да доведе нещата докрай. С още по-прецизна и ши-

To say the truth out loud is the hardest thing to do. It is even harder when this truth is painful, affects human lives, undermines people's trust, and generates social tension. This I wrote in my statement of motivation as a first-team Chairperson of the Committee. The truth of these words is apparent to me now more than ever. It can be difficult, sometimes to the extremes. But I also learned that only the truth in its most essential form, unburdened by emotion or personal and political bias, can tell the story as it happened. It is the proper way to look at the past with no prejudice in mind and draw lessons for the future.

Within its first term of office the Committee pursued strict application of the law and largely accomplished the main tasks entrusted thereto: determining and announcing affiliation of public figures to the former secret services, ensuring open access to their classified records, and establishing centralized archives for their safekeeping. This second mandate is meant to carry through the process. We will

роко мащабна работа ние ще трябва да продължим да информираме обществото какви са хората, които са били начело на държавата в годините на прехода и са формирали неговото съзнание. Да помогнем за достигане до най-точния отговор на въпроса кой, как, дали и с каква цел задкулисно е дърпал конците на властта, защото само така ще можем да разберем защо в България преходът се случи именно по този начин. С предоставянето на все по-големи възможности за публичност на архивните документи, ще се постараям да поставим и основите на един бъдещ Институт за национална памет.

continue our extensive efforts, on an even larger scale, to update public knowledge on the architects of the transition period that shaped social awareness. To help society arrive, as close as possible, to the truth about the identity, methods, motivation and objectives of behind-the-scenes power actors, is crucial to understanding why Bulgarian transition turned out the way it did. As new opportunities emerge for growing public exposure of the archives, so take shape the foundations of a future Institute for National Remembrance.

АЙРУШ ХАДЖИ,
заместник-
председател

AYRUSH HADZHI,
Deputy
Chairperson

Причините, които ме мотивират да работя в Комисията, са много. Много са, защото житейският ми път е дълъг. Признавам - и труден. Не дълъг единствено като отрязък време, а като натрупана болка, гняв за справедливост, борба за човешки права и свободи.

Като се върна назад и затворя очи, пред мен изплуват първите разкази край бащиното огнище, видяното и преживяното в защита на име и религия, потъпканото лично достойнство, петте години затвор, ужасът в карцера, мъченията, униженията... Странно, но страданието не само не ме прекърши, а ме направи по-силен.

From my deep personal experiences, I find motivation to work and be part of the Committee. The list of reasons is long; long enough to be consistent with a life with more than fair share of hardship. Both terms of time and pain, righteous anger, fight for human rights and freedoms.

As I close my eyes and look back in time they flash before me, first stories around the fireplace, sights and memories of defending my name and religion, the sense of violated dignity, five years of imprisonment, horror of solitary confinement, torture, humiliation... Strangely how the pain of it all did not break me, but instead made me stronger.

И когато на 10 ноември 1989 година вярата ми в справедливостта възтържествува, когато се сбъдна мечтата ми за демокрация, прозрях друга една истина - свободата, а особено съчетаната с власт свобода, е тежък морален товар.

За мен в политиката не може без морал. Жадувах да видя този морал. Не можех да приема, че истинският демократ може да е като монетите - с две лица. Наложих се отново да изследвам човека. Да се питам, защо е такъв, кой и как го е правил и прави такъв...

С работата си в Комисията бих искал да пречистим обществото от задкулисието в живота и в политиката. Да помогнем за възраждането на идеала за онази демокрация, за която се борихме. Човек често греши, важно е да намери сили да бъде достатъчно голям и да признае грешките си, достатъчно умен, да спечели от тях и достатъчно силен, за да ги поправи.

Then 10 November 1989 came with my faith in justice restored. My dream of democracy came true and another truth dawned upon me: freedom, especially one coupled with authority, is a tough moral burden to bear.

I believe that political power must go hand in hand with morality. I yearningly waited to see this morality in action. It was unacceptable that a true democrat at heart could be like a coin - two-faced. I needed to re-examine the nature of men. Why are we the way we are? Who made us that way? How does this development take place...?

I wish for my efforts to help fostering a culture free of puppet strings in life and politics. I look forward towards the revival of the ideal of democracy we used to fight for. It is human to err, but a man must be big enough to admit his mistakes, smart enough to profit from them, and strong enough to correct them.

**МАРИАНА
ДАРАКЧИЕВА,
секретар**

**MARIANA
DARAKCHIEVA,
Secretary**

Темата за комунистическите тайни служби ме вълнува от началото на демократичните промени в България. Моето дълбоко вътрешно убеждение винаги е било, че, за да вървим напред, е необходимо всеки от нас, и обществото като цяло, да преминем през Чистилицето на истината. Една от най-мракобесните институции от близкото ни минало е била Държавна сигурност. Не случайно през всичките тези 25 години на

I have been interested in the theme of the communist secret services since the beginning of the democratic changes in Bulgaria. My deep inner belief has always been that in order to move forward it is necessary that each one of us and the society as a whole pass through the Purgatory of truth. One of the most obscurantist institutions of our recent past has been State Security. It is not by chance that during all these 25 years, people

преход хората нито за миг не изгубиха интерес към информацията, скрита в секретните папки, нито претърпиха своята сетивност по отношение на нездравяващите и болезнени спомени, свързани с унижения и потъпкано човешко достойнство.

Запознавайки се с архивите на бившите секретни служби, вече пет години, все повече се убеждавам, че несправедливото насилствено отнемане на свободата е сред най-тежките престъпления спрямо човешката личност, а стимулирането на подлост е сред най-гнусните способности, използвани за политическа употреба. Подлостта е като сатаната - тя съществува, но не се вижда, не се доказва.

С безпристрастната си работа Комисията се стреми да разкаже Истината за комунистическото ни минало, за личностите, живели в него. Защото, макар преследвана и йезуитски преиначавана, тя съществува във времето, а то е закон, който никой не може да спре.

„.....И ще познаете Истината и Истината ще ни направи свободни“ е казал месията Иисус.

did not lose their interest in the information, not even for a second, hidden in the secret files and did not muffled their sensitivity with regard to the unhealthy and painful memories connected with humiliation and trampled human dignity.

Getting acquainted with the archives of the former secret services, for five years now, I have been getting more and more convinced that the unjust and forcible deprivation of freedom is among the most serious crimes against the human person and the stimulation of meanness is among the most heinous methods used for political use. Meanness is like Satan - it exists, but is not visible, not be proved.

With its impartial work the Commission seeks to tell the truth about our communist past, about people who lived in that time. Although persecuted and under Jesuit misrepresentation, it exists in time and it is a law that no one can stop.

In the words of the Messiah, ‘.....and ye shall know the Truth and the Truth shall make you free’.

**БОРИС
МИХАЙЛОВ,
член**

**BORIS MIHAYLOV,
Member of the
Committee**

В общественото ни пространство битуват много митове и мистерии за Държавна сигурност. Като млад и необременен човек пристъпвам към темата за досиетата с дет-

There are numerous State Security myths and misconceptions circulating in public discourse. The topic of secret police files is surrounded by ambiguity and shrouded in speculations. I ap-

ско любопитство, но също така и без предразсъдъци, без предварителна нагласа, без предварително мнение и оценка. Държа да знам истината. Истината за това какво е била ДС, кои лица са били ДС, какво е било и е тяхното влияние върху обществените ни отношения в различните сфери. Искам да знам репресирала ли е ДС, как, кого и най-вече защо. Когато получа отговор на тези въпроси, ще знам, че съм изпълнил мандата си успешно.

proach the subject with the curiosity of a child and the focus of a young man, unburdened by the baggage of the past, free of prejudice, assumptions, preconceptions and judgments. It is the truth I am interested in. The truth about the State Security as it was: its nature, its faces and its impact on every dimension of societal relations. I want to know if repressions took place and who was involved. I want to find out what, how and, above all, why? Answers to these questions will lay my mind to rest, knowing that what we have done has not been in vain.

ВАНЯ ЖЕКОВА,
член

VANYA ZHEKOVA,
Member of the
Committee

За да се подреди цялостната картина на времето, когато е действала машината на Тайните служби, е необходимо да се систематизират документите и да се отдели време и внимание на всеки конкретен случай. Комисията по досиетата прави документите видими чрез своите решения, издания, изложби, форуми, дискусии. Дигитализацията на архива повишава достъпа до него и засилва изследователския интерес. Важно е да гледаме на миналото с повече неутралност и загриженост, за да го преработим, усвоим и да вървим осъзнато напред.

In order to arrange the overall picture of the time when the machine of the Secret Services operated, it is necessary to codify the documents and give time and attention to each separate case. The Dossier Commission makes these documents visible through its decisions, publications, exhibitions, forums, discussions. The digitization of the archives increases the access to it and reinforces the research interest. It is important to look at the past with more neutrality and concern to rework it, master it and move forward consciously.

**ГЕОРГИ
ПАНГАРОВ,
член**

**GEORGI
PANGAROV,
Member of the
Committee**

Отдал съм по-голяма част от живота си в служба на държавата, в системата за сигурност. Бил съм и от двете страни на барикадата, ако може по този начин да се перифразира настройката на обществото по темата за досиетата и тяхното разсекретяване.

Опитът показва, че „отварянето на досиетата“ бе необходим и необратим процес. Отговорността как ще бъдат прочетени тези страници от вечната и невъзвратима история сега е наша. Прилагането на закона за досиетата търси обективната и неподправена истина за тази история. Дали ще бъдем безпристрастни, така, както повеляват законът и очакванията на хората, избрали ни да го приложим, или ще влизаме в излишни полемики, които отварят стари рани?! Кутията на Пандора вече е отворена. Нека извървим своя път до истинската Голгота, за да постигне обществото покоя и помирението, от които така силно се нуждае.

I have devoted the better part of my life to service in the field of national security. I have been, so speak, on both sides of the barricade of public opinion on the matter of secret police files and their availability to the public.

Experience has shown that disclosure of the files is a necessary development that cannot be reversed. Responsibility to offer reading and understanding of these pages of timeless history now lies with us. The purpose of the law on the secret police files is the impartial and objective pursuit of the genuine historical truth. Should we shake off the prejudices as the law and public expectations require, or, engage in useless arguments to re-open wounds of the past?! Pandora's Box is now open. Let us walk the way to our own Golgotha to find the peace and reconciliation long sought for.

**ЕКАТЕРИНА
БОНЧЕВА,
член**

**EKATERINA
BONCHEVA,
Member of the
Committee**

„Всички сме копелета на комунизма“

Адам Михник

Когато през 2007 година всеки трябваше да се представи с няколко думи, за себе си избрах тази мисъл на Адам Михник. Години по-късно не само я потвърждавам, но бих добавила и нещо от Евангелието „Тайното винаги става явно. И не можеш да избягаш от това“.

Знанието от архивите на ДС потвърди знанието ми за един репресивен комунистически режим. При който дори и палачите понякога са били жертви.

САМО ИСТИНАТА НИ ПРАВИ СВОБОДНИ.

‘We all are bastards of the Communist system’

Adam Michnik

When, in 2007, we were asked to each give a short introduction ourselves, I chose to quote Adam Michnik. Years later, I would use the same words again, and I would further remind what is best said in Gospel, ‘For whatever is hidden is meant to be disclosed, and whatever is concealed is meant to be brought out into the open’.

What I learned from the archives of the State Security deepened my knowledge and understanding about a repressive communist regime where even executioners were sometimes victims.

ONLY THE TRUTH CAN MAKE US FREE.

I. КАКВА Е ИЗКЛЮЧИТЕЛНАТА КОМПЕТЕНТНОСТ НА КОМИСИЯТА?

Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия е единственият орган, който е натоварен с изпълнението на Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (закона) и е овластен да установява и обявява принадлежност на български граждани към органите на ДС и РС на БНА. Принадлежност към органите по чл.1 от закона се установява с решение на Комисията, което се публикува в интернет страницата ѝ и в бюлетина, който тя издава въз основа на чл. 14 от закона.

Друга изключителна компетентност на Комисията са действията ѝ по разкриване, използване и съхраняване на документите на тези органи, както и предоставянето на достъп до тях.

Тези правомощия се отнасят до документи само на органите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия за периода 9 септември 1944 г. - 16 юли 1991 г.

Във връзка с изключителната компетентност на Комисията, законодателят е предвидил наказателна отговорност за всеки, разгласил информация, установяваща принадлежност към бившите служби /чл. 273 от НК/.

II. КАКВИ СА ПРАВОМОЩИЯТА НА КОМИСИЯТА?

1. Установяване и обявяване на принадлежност на български граждани към органите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на БНА

I. WHAT IS THE EXCLUSIVE JURISDICTION OF THE COMMITTEE?

The Committee for Disclosing the Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army (CDDAABCSSISBNA) is the only body in charge of the implementation of the Law on Access and Disclosure of Documents and Announcement of Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian People's Army (the law) and has been authorized to establish and announce affiliation of Bulgarian citizens to the bodies of the SS and IS of the BNA. Affiliation to the bodies under article 1 of the law shall be established by a decision of the Committee, which shall be published on its website and in the bulletin which it issues on the basis of article 14 of the law.

Another exclusive competence of the Committee is its action to disclose, use and preserve the documents of these bodies and to make the access to them available.

These powers refer only to documents of the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army within the period September 9, 1944 - July 16, 1991.

In connection with the exclusive competence of the Commission, the legislator has provided for criminal liability for anyone who has disclosed information establishing affiliation to the former services /article 273 of the Penal Code/.

II. WHAT ARE THE POWERS OF THE COMMITTEE?

1. Determining and announcing Bulgarian citizens' affiliation to the bodies of the former State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army

Това правомощие на Комисията има за цел да допринесе за допълнителната информираност на обществото и да внесе прозрачност за лицата, които са заемали/заемат публична длъжност или са извършвали/извършват публична дейност, както и за другите лица: президентът и вицепрезидентът на Републиката; народните представители в Народното събрание и в Европейския парламент; министър-председателят, заместник министър-председателите, министрите и заместник-министрите; членовете на Конституционния съд; съдиите, прокурорите, изследователите, омбудсманът, заместниците му и общинските посредници на общини; конкретизирани представители: на държавни агенции, на комисии, на местната власт, на БНБ, на Сметната палата, на БАН, на висшите училища и университети; ръководителите и членовете на управителните органи на религиозни общности, собствениците на медии, членове на управителни и контролни органи на приватизирани държавни и общински предприятия, на застрахователи и други.

В закона е предвидена забраната Комисията да разкрива и да оповестява публично документи, чието разкриване или публично оповестяване би увредило интересите на Република България в международните отношения или би създадо сериозна опасност за живота на дадено лице. Същите се регистрират в отделен архивен фонд в Централизирания архив, който е на пряко разпореждане на председателя на Комисията. С поправка на закона (декември 2012 г.) отпадна ограничителния § 12 от Преходните и Заключителните разпоредби и по този начин бе свалена забраната да не се установява принадлежност на лицата, заемали ръководни длъжности след 16 юли 1991 г. в служба „Военна информация“ и в Националната разузнавателна служба

2. Приемане, използване и съхраняване на документите на Държавна сигурност и на разузнавателните служби на БНА в Централизирания архив на Комисията.

This power of the Commission aims at contributing to further public awareness and transparency for those who have been/are in public or have been/are engaged in public activities, as well as for others: the President and the Vice President of the Republic; the MPs in the National Assembly and in the European Parliament; the Prime Minister, the Deputy Prime Ministers, the Ministers and the Deputy Ministers; members of the Constitutional Court; judges, prosecutors, researchers, the Ombudsman, his deputies, and the municipal mediators of municipalities; specific representatives of state agencies, committees, local authorities, the BNB, the National Audit Office, the Bulgarian Academy of Sciences, universities; managers and members of the governing bodies of religious communities, media owners, members of management and control bodies of privatized state and municipal enterprises, insurers and others.

The law provides for a prohibition on the Commission to disclose and publicly announce documents whose disclosure or public announcement would harm the interests of the Republic of Bulgaria in international relations or would create a serious threat to the life of a person. Such documents are to be filed in a separate fund of the centralized archives, which is under the direct control of the Chairperson of the Committee. The latest amendment to the law (December 2012) removed the restrictive §12 of the Transitional and Closing Provisions prohibiting determination of affiliation for persons who occupied high positions at the Military Information Office and the National Intelligence Service after 16 July 1991. The scope of public figures subject to examination was extended altogether.

2. Acquisitions, use and preservation of the documents in the Centralized archives of the documents of the State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army.

До окончателното приемане на архивните документи на бившите служби за сигурност, което ще бъде извършено по време на втория мандат на Комисията се процедира по реда на чл. 16, ал. 2 от закона. По искане на Комисията ѝ се предоставят всички документи, отнасящи се до щатни/ нещатни служители и секретни сътрудници, както и писмени доклади с предвиденото в законовия текст съдържание. Докладите имат само помощен характер, тъй като решението на Комисията относно това има ли определено лице принадлежност към органите на Държавна сигурност или разузнавателните служби на Българската народна армия е предоставено единствено в компетентността на членовете на Комисията. "Предоставянето" на документите представлява фактическо предаване, след което Комисията завежда същите в централизиран архив, специално създаден за целта в изпълнение на чл. 1, ал. 3 от закона. Неговата организация и поддържане е правомощие на Комисията.

III. КОИ ЛИЦА ПОДЛЕЖАТ НА ПРОВЕРКА?

Установяването на принадлежност към органите по чл.1 от закона е задължително за:

1. Лица, регистрирани от изборителните комисии за участие в избори за президент и вицепрезидент, народни представители в Народното събрание и в Европейския парламент, кметове и общински съветници. В срок от 24 часа след приключване на регистрацията на кандидатите, изборителните комисии предоставят списъци с техните имена на Комисията, която прави проверка и обявява резултатите в седем дневен срок на интернет страницата си.
2. Лица, заемали или заемащи **публични длъжности**, както и извършвали или извършващи **публични дейности** от 10 ноември 1989 г. до извършването на проверката.

Until the transfer of the documents of the former security services is fully completed (set to happen before the end of the second mandate of the Committee) action will be taken in accordance with article 16, paragraph 2 of the applicable law. At Committee's request, all documents relating to staff members and secret assistants, as well as written reports, shall be provided with the content of the legal text. The reports are merely of an auxiliary nature because the Committee's decision on whether a person belongs to the State Security Service or the intelligence services of the Bulgarian People's Army is only conferred on the members of the Committee. The hand-over of documents is defined as a physical transfer of those documents to the Committee. Upon receipt, all items must be filed in its centralized archives established for this very purpose pursuant to article 1, paragraph 3 of the law. The organization and maintenance thereof is a responsibility of the Committee.

III. WHICH PERSONS ARE SUBJECT TO EXAMINATION?

The following individuals are subject to mandatory **examination for affiliation**

1. **Persons registered by the election commissions** for participation in presidential and vice-president elections, members of the National Assembly and the European Parliament, mayors and municipal councillors. Within 24 hours of completing the registration of candidates, the election commissions shall provide lists of their names to the Commission, which shall verify and announce the results within seven days on their website.
2. Former or current holders of **public positions** and persons who have performed **public service** from 10 November 1989 until examination took place;

3. **Новоназначени или новоизбрани** лица на публична длъжност или за извършване на публична дейност - при кадрови промени.
4. **Лица, които са посочени като длъжници** или са били членове на управителен или контролен орган на предприятие, посочено като длъжник в бюлетина по чл. 3, ал. 2 от Закона за информация относно необслужвани кредити, както и физически лица, еднолични търговци, членове на управителни контролни и надзорни органи на търговски дружества и на политически партии.
5. **Лица, които участват в процедура** за заемане на публична длъжност по чл.3 ал. 1.

3. **Newly appointed or elected officials** in public positions or public functions, in the case of personnel changes;
4. **Persons who are designated as debtors** or who have been members of a management or supervisory body of an enterprise designated as debtor in the bulletin under article 3, paragraph 2 of the Law on Information on Non-Performing Loans, as well as natural persons, sole traders, members of management control and supervisory bodies of commercial companies and political parties.
5. **Persons participating in a procedure** for holding a public position under article 3, paragraph 1.

IV. КАК СЕ ИЗВЪРШВА ПРЕДВАРИТЕЛНАТА ПРОВЕРКА?

Предварителна проверка е регламентирана в чл. 27 от закона и представлява възможност да се поиска установяване на принадлежност към органите по чл.1 от закона от:

- политически партии, коалиции и организации по отношение на техните членове;
- органи на законодателната, изпълнителната и съдебната власт по отношение на лица, за които предстои избор или назначаване на публична длъжност;
- професионални, синдикални, обществени, религиозни, научни и други граждански организации и сдружения по отношение на техните членове.
- органи на законодателната и изпълнителната власт по отношение на лица, за които е направено предложение за награждаване по чл. 11, ал. 2 от Закона за ордени и медалите на Република България;
- орган по проучване, по отношение на лице, за което се извършва проучване за

IV. HOW WILL PRELIMINARY EXAMINATION TAKE PLACE?

The preliminary verification is regulated in article 27 of the Law and provides for an opportunity to request the establishment of affiliation to the bodies under article 1 of the Law by:

- political parties, coalitions and organizations with respect to their members;
- bodies from the legislative, executive and judicial branch with respect to the people to be elected or appointed to public positions;
- Professional, public, religious and scientific bodies, trade unions and other civil society organization and associations with respect to their members;
- bodies of the legislative and executive power in respect of persons for whom a proposal for award under article 11, paragraph 2 of the Order and Medal Act of the Republic of Bulgaria;
- an investigating authority, in respect of a person for whom a security investigation

надеждност съгласно Закона за защита на класифицираната информация.

Предварителната проверка не се извършва, ако проверяваното лице не е дало писменото си съгласие за нея, което се прилага към искането на посочените органи и организации.

Предварителната проверка се извършва в срок до 30 дни, а в случаите по чл. 45а от Закона за защита на класифицираната информация - в срок до 14 дни и резултатът от нея се предоставя в писмена форма на заявителя. При наличието на доказателства за принадлежност към органите по чл. 1 се уведомява и проверяваното лице.

V. ПО КАКВО СЕ УСТАНОВЯВА ПРИНАДЛЕЖНОСТ?

Комисията установява принадлежност към органите по чл.1 от закона въз основа на документи, съдържащи се в информационните фондове на бившите служби. Документите, които са основание за установяване на принадлежност са определени в чл. 25 от закона, а именно:

- за щатен служител - с данни от неговото лично кадрово дело, щатните разписания или ведомостите за получавани възнаграждения;
- за нещатен служител - с данни от неговото лично кадрово дело, щатните разписания или ведомостите за получавани възнаграждения;
- за секретен сътрудник - със собственоръчно написана или подписана декларация за сътрудничество; собственоръчно написани агентурни сведения; документи за получени възнаграждения, документи, собственоръчно написани или подписани от сътрудника, съдържащи се в делата на оперативния отчет; документи от ръководилия го щатен или нещатен служител, както и наличие на данни за лицето в справочните масиви (регистрационни дневни-

is being carried on under the Classified Information Protection Act.

Prior verification shall not be carried out if the person inspected has not given their written consent to it, which shall be attached to the request of the designated authorities and organizations.

The preliminary verification shall be done within 30 days, and in the cases under article 45a of the Protection of Classified Information Act - within 14 days and the result thereof shall be provided in writing to the applicant. In the presence of evidence of belonging to the bodies under article 1, the notified person shall also be notified.

V. HOW WILL AFFILIATION BE DETERMINED?

The Committee shall establish affiliation to the bodies referred to in article 1 of the Law on the basis of documents contained in the information funds of the former services. The documents, which are grounds for establishing affiliation, are defined in article 25 of the Law, namely:

- Regular staff - data of the personal staff file, regular work schedules or pay-roll forms;
- Part-time employees - data of the personal staff file, regular work schedules or documents certifying receipt of payments;
- Secret collaborators - through a declaration for collaboration, handwritten or signed by the person; handwritten information and intelligence provided by the person; documents certifying receipt of payments; documents handwritten or signed by the person and mentioned in operative reports; documents composed by supervising staff members or part-time employees attached to them; as well as information found in the reference database (registration diaries and file indexes),

ци и картотеки), протоколите за унищожаване или други информационни носители.

Дори само имената и псевдонимите на едно лице да са включени в справочните картотеки или регистрационни дневници на съответните служби, то се разкрива от Комисията, като същата е длъжна да отбележи в решението си, че липсват други данни по чл. 25, т. 3. Това законово разрешение изключва споровете относно това дали следва да се оповестява принадлежност на лице към органите по чл.1 от закона, само в случаите на налична саморъчно написана или подписана декларация за сътрудничество, саморъчно написани агентурни сведения и пр. При наличието само на регистрация на лицето или справочна картотека за него, то се обявява при условията на чл. 29, ал. 3. Комисията е длъжна да обяви принадлежност към органите по чл.1 от закона на проверяваното лице, когато са открити някои от алтернативно изброените документи в чл. 25 т. 3. Този подход на законодателя е възприет поради унищожаването на голям брой архивни дела от бившите служби. Независимо от това дейността на Комисията и създавания Централизиран архив доказват, че съществуващата документация позволява да бъде реконструирана дейността на Държавна сигурност.

Установената принадлежност към бившите служби на лицата обект на задължителна проверка съгласно чл. 26 от закона, Комисията е длъжна да я обяви с решение, което се публикува на интернет страницата ѝ и в бюлетина, който тя издава по закон.

VI. КОИ ДАННИ НЕ СЕ ПУБЛИКУВАТ?

1. Не подлежат на публикуване **данните за починало лице**.
2. Не подлежат на публикуване данни за лице, което е изразило писмено готовност да дава или е давало информация **до навършване на 18-годишна възраст**.

protocols for destruction of records or other pieces of information in relation to collaborators.

The mere mention of a person's names and aliases in the file index or registration diaries of these institutions, it is disclosed by the Committee, and the latter is obliged to state in its decision that there is a lack of other data under article 25, item 3. This legal solution rules out any argument as to whether affiliation should be announced only if there is a handwritten and personally signed declaration for collaboration, handwritten intelligence reports, etc. If a person has a registration or a reference file in his/her name, it is the obligation of the Committee to announce affiliation under the terms and conditions of article 29, paragraph 3. Affiliation to the bodies under article 1 must be announced if so much as a single document referred to in article 25, item 3 exists. This approach of the legislator has been adopted due to the destruction of a large number of archival cases by the former services. Nevertheless, the Committee's work and the centralized archive prove that the existing documentation allows for the reconstruction of State Security activity.

The established affiliation to the former services of the people subject to mandatory verification according to article 26 of the Law, the Committee is obliged to announce it by a decision, which is to be published on its website and in the bulletin, which it publishes in compliance with the Law.

VI. WHAT TYPE OF INFORMATION SHALL NOT BE PUBLISHED?

1. **Information about deceased individuals** shall not be published.
2. Information about persons who have reported or have consented in writing to report to the state security services **before reaching the legal age of 18 years** shall not be published.

3. Не подлежат на публикуване данни за **лице, което е било обект на предварителна проверка** по реда на чл. 27 и е с установена принадлежност, ако в тридневен срок от писменото му уведомяване за резултата от проверката оттегли кандидатурата си за заемане на публична длъжност или извършване на публична дейност.
4. **Лицата, родени след 16 юли 1973 г. не подлежат на проверка.**

VII. КАКВИ СА ПРАВАТА НА ГРАЖДАНИТЕ?

Всеки има право:

1. На достъп до **информацията, събрана за него** или за неговите починали съпруг/а или роднини по права линия до втора степен включително, както и възможност да се поиска установяване на принадлежност към органите по чл. 1 от закона.
2. На достъп до документите на организациите по чл. 1 за **научноизследователска, публицистична и проучвателна дейност** по реда на Закона за достъп до обществена информация.

Достъпът включва: непосредствено запознаване с документите, издаване на копия от документи, разкриване самоличността на лицата, давали информация по делото. Правото се упражнява с подаване на писмено заявление. Искането за разкриване самоличността на лицата, давали информация по делото, се упражнява с подаването на изрично писмено заявление.

Комисията осигурява искания достъп, като предоставя на заявителя намерените документи за непосредствено запознаване с тях в читалнята.

Когато съдържанието на документите може съществено да наруши права и законни интереси на трети лица, чиито имена са споменати в тях, и няма изрично писмено

3. **Data on a person who has been the subject of a preliminary inspection** under article 27 and has an established affiliation if, within three days following the written notification of the result of the examination, withdraws its candidature for public office or public activity.
4. **Persons who were born after 15 July 1973 shall not be subject to examination.**

VII. WHAT ARE THE RIGHTS OF CITIZENS?

Everyone is entitled to:

1. access to information collected about them or their deceased spouse or relatives up to and including the second degree in a direct line of descent;
2. access to the documents of the bodies referred to in article 1 **for research and publishing purposes** by virtue of the Access to Public Information Act.

The access to documents involves the right to personally consult the records, obtain document copies and request disclosure of the names of the persons who provided information in the case. This right is exercised by means of a written application. The request for disclosure of the identity of the persons who provided information on the case is exercised with the submission of an explicit written application.

Having been granted access to the resources, applicants have the opportunity to personally consult the documents in the reading room of the Committee.

If the documents contain references to third parties, the mention of which may seriously affect the rights and legitimate interests of the parties, and no explicit written consent for dis-

съгласие от третите лица или от техните наследници, се предоставят копия, които не включват данните, отнасящи се до третите лица. В този случай заявителят подписва декларация за неразгласяване на обстоятелствата, които са му станали известни. На практика това означава, че заявителят винаги има право на непосредствено запознаване с документите в оригинал или на дигитален носител, но при получаване на копия при липса на съгласие от третите лица данните, отнасящи се до тях, ще бъдат заличени в копията.

Всяко лице, на което с решение на Комисията е обявена принадлежност към органите по чл. 1 от закона, има право да се запознае с документите, съдържащи се в неговото лично и работно дело. Негово право е и да обжалва решението на Комисията по реда на Административно процесуалния кодекс. Подаването на жалба обаче не спира публикуването на постановеното решение в интернет страницата и в бюлетина на Комисията.

VIII. КАКВИ СА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ГРАЖДАНИТЕ И ИНСТИТУЦИИТЕ?

1. **Физическите, юридическите лица и институциите** нямат право да публикуват или разгласяват по друг начин документи или части от тях, които установяват принадлежност към органите по чл. 1. Нарушението на това задължение е инкриминирано и извършителят носи наказателна отговорност по чл. 273 от НК. Няма обаче законова забрана физическо лице да огласява собствената си принадлежност.
2. **Физическите, юридическите лица и институциите**, които притежават оригинални документи на органите по чл. 1, са длъжни да ги предоставят на

closure is given by those parties or their heirs, copies of documents shall not include the information regarding those third parties. In such a case, the applicant shall sign a declaration of nondisclosure of the circumstances which have come to his/her attention. In practice this means that applicants, as a rule, have the right to personally examine the original documents, but if no consent is given by the third persons mentioned in those documents, all information regarding the latter will be removed from the copies.

Persons whose affiliation has been announced in a resolution of the Committee under article 1, have the right to examine the documents in their personal and working files. It is their right to appeal the decisions of the Committee in accordance with the provisions of the Administrative Procedure Code. An appeal nevertheless shall not suspend the publication of these decisions on the website and in the bulletin of the Committee.

VIII. WHAT ARE THE OBLIGATIONS OF CITIZENS AND INSTITUTIONS?

1. **Physical persons, legal entities and institutions** do not have the right to publish or announce in any other way documents or parts of documents that provide evidence for affiliation to the bodies referred to in Article 1. Violators of this prohibition bear criminal responsibility under article 273 of the Criminal Code. There is, however, no legal requirement which prevents physical persons from announcing their own affiliation.
2. **Physical persons, legal entities and institutions** which are in possession of original documents of the bodies referred to in Article 1, have the obligation to

Комисията. Неизпълнението на това задължение се санкционира по наказателен ред съгласно чл. 313 б, ал. 2 от НК.

3. **Длъжностните лица и гражданите, които бъдат поканени**, са длъжни в 7-дневен срок от получаване на поканата да се явят пред Комисията и да предоставят поисканите от тях сведения и документи.
4. **Използването на справочния апарат и архивните документи** на органите по чл. 1 се извършва само след предварително разрешение на председателя на Комисията.
5. **Ръководителите на службите за сигурност са длъжни** да свалят от отчет сътрудниците или служителите под прикритие, заемащи публична длъжност или извършващи публична дейност и да уведомят Комисията за това. Неизпълнението на това задължение също се санкционира съгласно чл. 284 б от НК.

submit them to the Committee. Failure to fulfil this requirement will result in a penalty according to Article 313b, paragraph 2 of the Criminal Code.

3. **If officially invited, officials and citizens** are obliged to appear before the Committee within seven days upon receipt of the notification and submit the requested information and documents.
4. **The reference aids and archival documents** of the bodies referred to in article 1 can only be **used** upon permission of the Chairperson of the Committee.
5. **It is the duty of the heads of the security services** to have the undercover officials and collaborators holding public positions or public service functions removed from oversight, and notify the Committee thereof. Any failure to fulfil this obligation will lead to actions taken in accordance with article 284b of the Criminal Code.

Съхранение на документи

Preservation of documents

НАШИТЕ ПРАВИЛА

Правилникът за дейността на КРДОПБ-ГДСРСБНА и на нейната администрация урежда дейността на Комисията, както и структурата, организацията на работа и числеността на нейната администрация.

В правилника са разписани **състава и правомощията на Комисията**, която е колегиален орган, постоянно действащ орган, който осъществява политиката на Република България за разкриването, обявяването, съхраняването и осигуряването на достъп до документите на ДС и РС на БНА. Комисията:

- ✓ издирва, събира, проучва, анализира, оценява и съхранява документи, съдържащи информация за дейността на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия;
- ✓ установява и обявява принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия в предвидените в закона случаи.
- ✓ управлява Централизирания архив на документите;
- ✓ издава документи за принадлежност на физически лица към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия;
- ✓ предоставя достъп до архивните документи;
- ✓ извършва научноизследователска дейност, публикува документи, организира изложби, конференции и др.
- ✓ сътрудничи си със сродни чуждестранни и международни институции;
- ✓ издава периодичен информационен бюлетин;
- ✓ два пъти в годината се отчита за дейността си с доклади пред Народното събрание.

Комисията се представлява от нейния председател, който е и първостепенен разпоредител на бюджета ѝ. Председателят организира изпълнението на решенията на Комисията и информира общественост-

OUR RULES

The rules of procedure of the CDDAABCSSISBNA and its administration regulates the activities of the Commission, as well as the structure, organization of work and the size of its administration.

The rules define the **membership and the powers of the Committee**. The latter is a collegial body intended to implement the policy of the Republic of Bulgaria on disclosing, announcing and preserving and providing access to the documents of the State Security and the intelligence services of the BNA. The Committee shall deal with the following:

- ✓ finding, collecting, studying, analysing, appraising and preserving documents about the operation of the State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army;
- ✓ determining and announcing affiliation of Bulgarian citizens to the State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army in the cases provided by the Law;
- ✓ administering the centralized archives;
- ✓ delivering documents certifying the affiliation of physical persons to the State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army;
- ✓ granting access to the archives;
- ✓ engaging in research, document publication and exhibition, conferences, etc.
- ✓ cooperating with similar domestic and foreign institutions;
- ✓ publishing an information bulletin on a regular basis;
- ✓ submitting activity reports to the National Assembly on a semi-annual basis.

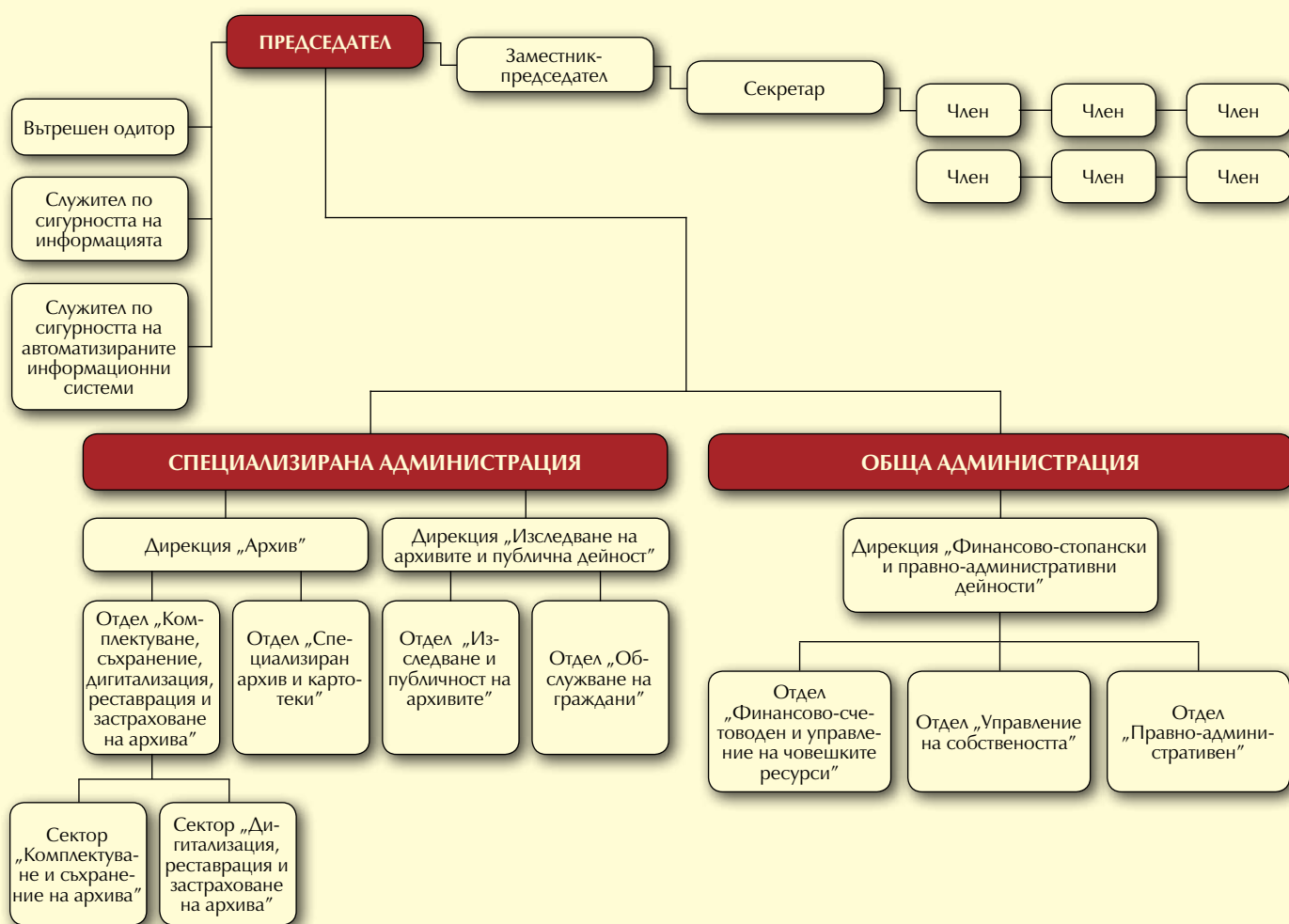
The Committee is represented by its Chairperson, who is also in charge of the budgeting. S/he is responsible for managing the implementation of resolutions and communicating activities to the public through

та за дейността ѝ чрез средствата за масова информация. Всички правомощия на председателя са разписани в правилника. Зам.-председателят на Комисията подпомага и замества председателя при неговото отсъствие, а секретарят организира текущата ѝ дейност. Членовете на Комисията са равнопоставени и осъществяват функциите ѝ съобразно ЗДРДОПБГДСРСБНА. Комисията решава въпросите от своята компетентност на заседания, на които трябва да има кворум. Решенията на Комисията се приемат с явно гласуване и с мнозинство повече от половината от общия брой на членовете.

the mass media. All powers of the President are laid down in the Rules. The Deputy Chairperson provides assistance to and substitutes the Chairperson in his/her absence, while the Secretary administers ongoing activities. Members of the Committee are of equal status and act on its behalf in conformity with the LADDAABCSSISBNA. The Committee meets to deal with issues within its competence, at which meetings there should be quorum. Decisions are adopted by open vote and by a majority of more than half of the total number of members.

СТРУКТУРА

НА КОМИСИЯ ЗА РАЗКРИВАНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ И ЗА ОБЯВЯВАНЕ НА ПРИНАДЛЕЖНОСТ НА БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ КЪМ ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И РАЗУЗНАВАТЕЛНИТЕ СЛУЖБИ НА БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА АРМИЯ (КРДОПБГДСРСБНА)

Служителите в администрацията на Комисията се проучват по реда на Закона за защита на класифицирана информация и Правилника за прилагане на Закона за защита на класифицирана информация.

Администрацията е обща и специализирана.

1. Общата администрация:

- ✓ участва в разработването на нормативни актове и вътрешни правила, свързани с дейността на Комисията;
- ✓ осъществява процесуалното ѝ представителство и друга правно административна дейност;
- ✓ организира и осъществява деловодната дейност;
- ✓ отговаря за организацията на финансовата дейност, финансовия контрол, счетоводството и отчетността в Комисията;
- ✓ организира дейностите по управлението на човешките ресурси;
- ✓ отговаря за правилното ползване и управление на собствеността на Комисията.

2. Специализираната администрация

участва в дейности по:

- ✓ комплектуване, съхранение, дигитализация, реставрация и застраховане на архивните документи;
- ✓ организиране на цялостната дейност по издирване, проучване, анализиране, оценяване, съхранение и предоставяне на достъп до архивните документи;
- ✓ подготвяне на проекти за решения на Комисията за установяване и обявяване на принадлежност;
- ✓ изследване и издаване на документи с образователно-информационна цел;
- ✓ осъществяване на достъп на гражданите и изследователите до документите на органите по чл.1 от закона;
- ✓ издаване на бюлетини на Комисията;
- ✓ осъществяване на връзките на Комисията с чуждестранни органи и институции.

Members of the administrative staff of the Committee are subject to examination under the Classified Information Protection Act and its implementing rules.

There is general and specialized administration.

1. General administration is involved in:

- ✓ Elaboration of regulations and internal rules governing the work of the Committee;
- ✓ Performs its legal representation and other legal administrative activities;
- ✓ Organization and handling of books and accounts;
- ✓ Responsibility for the organization of financial activity, financial control, accounting and accountability in the Committee;
- ✓ Coordination of the management of human resources;
- ✓ Responsibility for the proper use of the Committee's property.

2. Specialized administration is involved in:

- ✓ Acquisition, preservation, digitalization, restoration and conservation of archival documents;
- ✓ Organisation of the overall cycle of activities: search, study, analysis, appraisal, storage and granting of access to the archival documents;
- ✓ Drafting of the resolutions of the Committee determining and announcing affiliation;
- ✓ Research and production of documents for educational and information purposes;
- ✓ Providing citizens and researchers with access to the documents of the bodies under article 1 of the Law;
- ✓ Issuing of bulletins of the Committee;
- ✓ Management of the contacts between the Committee and international bodies and institutions.

*Специализиран архив
и картотеки*

*Specialized archives
and card-indexes*

При изпълнение на оперативните си задачи служителите от администрацията се ръководят от подробно разписани вътрешни правила за дейността им.

When performing their operational duties, administrative employees act in accordance with the detailed internal rules of procedure.

ЕКИП ОТ ПРОФЕСИОНАЛИСТИ

Комисията е изградила администрация, която е разделена на дирекции, отдели и сектори. Общата ѝ численост е 93-ма души. Екипът е преобладаващо млад и амбициозен. При изпълнението на задачите си служителите комплектуват и съхраняват архивните документи на тайните служби от близкото минало на България, осигуряват достъп до тях на граждани и изследователи и се стремят все по-пълно да информират обществото за тяхното съдържание посредством издателската и публичната си дейност.

*Обработка на микрофилми
Processing of microfilms*

*Дигитализация на документи
Digitalization of documents*

A TEAM OF PROFESSIONALS

The Committee has set up an administration that is divided into directorates, departments and sectors. Its total number is 93 people. The team is predominantly young and ambitious. In the course of their tasks, the employees collect and store the archive documents of the secret services from the recent past of Bulgaria, provide access to them to citizens and researchers and are increasingly trying to inform the public about their content through their publishing and public activities.

*Лабораторията на
Архива за реставрация
на документи
The laboratory for
restoration of documents*

ПРЕДИСТОРИЯТА

Историята около разкриването на документите на бившите тайни служби у нас датира от първите дни на демократичните промени в България. Много от неформалните граждански организации, създадени в страната в края на 80-те години на XX век, поставят като своя задача осветяването на дейността на Държавна сигурност и по-специално на досиетата на хората, информирали политическата полиция за поведението на несъгласните с режима. По време на първите демократични митинги на опозицията в края на 1989-а и началото на 1990-а година искането за осветяване на „доносниците“ на ДС е сред основните лозунги. Темата с досиетата на сътрудниците на Шести отдел на Държавна сигурност (т. нар. политическа полиция) е сред най-дискутираните теми и по страниците на новопоявилите се свободен печат. Тя не слиза от дневния ред на преговорите около Кръглата маса (януари-май 1990 г.)

През това време започва и процесът по разграждане на силовите структури като Държавна сигурност и по специално органите на политическата полиция на Министерството на вътрешните работи, както и военните разузнавателни органи на Министерството на народната отбрана. По заповед на тогавашния министър на вътрешните работи ген. Атанас Семерджиев злепоставящата документация, намираща се в архива на МВР, в голямата си част е унищожена.

Под натиска на общественото мнение на 23 август 1990 г. Седмото Велико народно събрание създава Комисия с председател депутата от БСП Георги Тамбуев, която се състои от 7 членове и чиято задача е да проучат документите и да огласят имената на сътрудниците на Държавна сигурност, депутати във Великото народно събрание. Преди официалното им огласяване работата на Комисията „Тамбуев“ е прекратена, защото информацията вече е получила публичност след серията от публикации във вестник „Факс“,

BACKGROUND

The issue of opening access to the archives of the former Bulgarian Secret Services was raised in the wake of the democratic changes in the country. Many informal civil society organizations which emerged on the national scene at the end of the 1980s identified it as their priority to dismantle the heritage of the former State Security. Their main interest was to take the names of political informants, who covertly reported opponents of the regime, out of the secrecy folders. The first mass democratic protests of the opposition at the end of 1989 and the beginning of 1990 were mainly held under the motto 'Expose State Security informers'. The secret files of the collaborators of State Security's Sixth Directorate (also known as *political police*) were among the hotly debated topics in the then-emerging free press. The subject remained relevant during the talks at the round table (January-May 1990).

It was at that time that the process of dissolution of the repressive organs of the State Security began. It mainly affected the institution of the political police housed under the Ministry of the Interior and the military intelligence bodies of the People's Defence Ministry. By order of the Minister of the Interior at the time, General Atanas Semerdzhiev, the damaging records kept at the ministry's archives were largely destroyed.

On 23 August 1990, under pressure from the public, the 7th Grand National Assembly established a seven-member committee presided over by Bulgarian Socialist Party MP Georgi Tambuev, tasked to investigate the archives and announce the names of State Security collaborators who were also members of the Grand National Assembly. Tambuev Committee's activity ceased before any results were achieved due to a series of publications in the Fax Newspaper announcing the names of 33 members of parliament, who had been collaborating with the Sixth Directorate of the SS. This was not an official document, but it raised a commotion

в които са осветени имената на 33-ма депутати - сътрудници на Шесто управление на ДС. Списъкът не е официален документ, но предизвиква скандал и блокира процеса по отварянето на архивите на бившата политическа полиция.

През 1992 година срещу о.з. ген. Атанас Семерджиев и о.з. ген. Нанка Серкеджиева е заведено дело за унищожаването на 144 235 досиета от архивите на Държавна сигурност. На 13 декември същата година министър-председателят в оставка Филип Димитров издава заповед КВ- 215, според която всеки депутат може срещу 100 лв. да получи документ от МВР с информация дали е сътрудничил на бившата ДС.

През 1993 г. 36-ото Народно събрание, по предложение на депутата от СДС Любомир Павлов, приема Решение №14, което гласи, че „не са държавна тайна сведенията за методите, средствата, както и агентурната информация на ДС за периода до 13 октомври 1991 година.“ Решението не влиза в изпълнение.

Първият Закон за достъп до документите на бившата ДС и Разузнавателното управление на Генералния щаб на армията е приет от 38-ото Народно събрание през **1997-а година**. Комисията, създадена на основата на този закон, е под председателството на тогавашния министър на вътрешните работи ген. Богомил Бонев. След направената проверка в архива на МВР тя огласява в Народното събрание имената на 23-ма политици и държавни служители, работили за бившата Държавна сигурност, като 14 от тях са депутати в тогавашния парламент. Законът няма лустрационен характер. Скоро обаче правомощията на Комисията „Бонев“ са максимално ограничени, тъй като Конституционният съд с Решение № 10 отнема възможността да бъдат обявявани имената на лицата с принадлежност към ДС, за които са запазени само регистрационни документи - т. е. категорията на така наречените „картотекирани“.

and the process of opening the files of the former political police was brought to a deadlock.

In 1992, action was taken against Reserve General Atanas Semerdzhiev and Reserve General Nanka Serkedzhieva for destroying 144,235 files of the former State Security. On 13 December of that year, the retiring Prime Minister, Philip Dimitrov, issued Ordinance No. KB 215, which specified that members of parliament would be able to obtain a document from the Ministry of the Interior, stating whether they had collaborated to the former State Security. Certificates would be issued against a payment of BGN 100.

In 1993, the 36th National Assembly, acting on proposal by Lyubomir Pavlov (member of the Union of the Democratic Forces and of parliament), adopted Resolution No. 14, which read as follows, ‘the information on the methods, means and reports provided by SS agents for the time period until 13 October 1991, is not deemed state secret’. The resolution has never been put into effect.

The Law on Access to the Documents of the Former State Security and the Intelligence Directorate of the General Staff, adopted in 1997 by the 38th National Assembly, was the first of its kind. Having investigated the archives of the Ministry of the Interior, the committee, established by virtue of this law and presided over by the then Minister of the Interior General Bogomil Bonev, read the names of 23 politicians and civil servants who used to work for the former State Security before the National Assembly. Fourteen of them were members of parliament at that time. This law was not focused at lustration. However, it was not long before the powers of the Bonev Committee were hampered by force of Ruling No. 10 of the Constitutional Court. It was a decision which stated that, if a registration file is the only evidence left connecting a person to the former secret services (that is, if a person fell within the category of the so called *indexed* ones), announcement of affiliation would not be allowed.

Четири години по-късно, през 2001 г., Законът за достъп до документите на бившата ДС и бившето Разузнавателно управление на Генералния щаб е изменен и допълнен. В обхвата на проверките се включват и документите на бившия разузнавателен отдел на Гранични войски. На мястото на Комисията „Бонев“ са създадени 2 комисии: постоянно действаща 7-членна с председател Методи Андреев

Four years later, in the year 2001, amendments were made to the Law on Access to the Documents of the Former State Security and the Intelligence Directorate of the General Staff. The scope of examinations was extended to include the documents of the former intelligence department of the Border Troops. Two new bodies were established in the place of the Bonev Committee: a seven-member permanent body, chaired by Metodi Andreev, and a non-perma-

и втора, която не е постоянно действаща, с председател Георги Ананиев, която се свиква по искане на председателя на първата Комисия и установява окончателно принадлежността на дадено лице към бившата ДС или РУ на ГЩ. Според този закон архивите остават във владението на специалните служби.

На 30 май същата година 54-ма депутати сезират поредно Конституционния съд по текстове на приетия закон. Този път Конституционният съд се произнася, че законът не е противоконституционен, с изключение на един текст, който съответно е отменен. Комисията „Андреев“ проверява молбите на 23 хиляди граждани, 44 хиляди кандидати за кметове и общински съветници и на 1504 лица, кандидати за високи постове в държавата. Тя излиза с 10 доклада, в които обявява принадлежност на публични лица.

nent body with Chairman Georgi Ananiev. The latter could be summoned at the request of the chairman of the former and had the ultimate competence to determine affiliation to the former SS or the Intelligence Directorate of the General Staff. According to this law, the files remain in possession of the special services.

On 30 May of that year, the Constitutional Court was once more approached by 54 members of parliament who contested the legality of some passages of the new law. This time the Court passed a judgment that the law did not generally violate the Constitution, with the exception of a single segment, which was repealed accordingly. The Andreev Committee produced ten reports altogether, dealing with the announcement of affiliation of public figures. It had acted on the applications of 23,000 citizens and had examined 44,000 mayor candidates and municipal councillors, and 1,504 candidates for high positions.

Комисията „Андреев“ работи по-малко от година. На 24 април 2002 г. 39-ото Народно събрание приема Закона за защита на класифицираната информация, с който се отменя Законът за достъп до архивите на ДС. Сезиран от 57 народни представители на 29 септември същата година Конституционният съд отхвърля искането им Законът за защита на класифицираната информация да бъде обявен за противоконституционен. Същия месец Върховният касационен съд осъжда ген. Атанас Семерджиев на 4 години и 6 месеца и ген. Нанка Серкеджиева на 2 години затвор за унищожаване на архива на ДС.

След дълга и мъчителна дискусия, с участието на специалните служби и при подчертаната активност на обществото, на 6 декември 2006 г., 40-ото Народно събрание приема нов Закон за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Деветчленната комисия с председател Евтим Костадинов е избрана от Народното събрание на 5 април 2007 г.

Седемнадесет години след промените България стига най-после до съгласие: документите на бившите тайни служби да бъдат събирани, запазени, съхранени за историята и гражданството да получи достъп до тях.

The Andreev Committee remained functional for less than a year. On 24 April 2002, the 39th National Assembly passed the Classified Information Protection Act repealing the law on access to the documents of the former State Security. On 29 September of that same year, the Constitutional Court dismissed the claim of 57 members of parliament that the Classified Information Protection Act violated the Constitution. That same month, the Supreme Court of Cassation sentenced General Atanas Semerdzhiev and General Nanka Serkedzhieva to imprisonment of four years and six months, and two years, respectively, on charges of destruction of SS files.

On 6 December 2006, the 40th National Assembly adopted a new Law on Access on and Disclosure of the Documents and Announcement of Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army (LADDAABCS-SISBNA). This was the outcome of a long and intense discussion with the involvement of the special services and the marked participation of the community. The nine-member committee presided over by Evtim Kostadinov was elected by the National Assembly on 5 April 2007.

Seventeen years after the changes, a national agreement was reached for the archives of the former secret services to be collected, preserved, stored and made public for the sake of history and remembrance.

РАВНОСМЕТКАТА 2007 - 2017

I. ПРОВЕРКА, УСТАНОВЯВАНЕ И ОБЯВЯВАНЕ

Като първостепенна задача от дейността на Комисията законодателят е извел установяването и обявяването на принадлежност към ДС и РС на БНА на български граждани, заемали/заемащи публична длъжност, както и извършвали/извършващи публични дейности в периода от 10.11.1989г. до извършване на проверката. Член 26 от закона е правната норма, която посочва и другите субекти, обект на задължителната проверка от Комисията.

От 5 април 2007 г. до края на 2017 г. Комисията е проверила над **287 780 лица за принадлежност** към ДС и РС на БНА, от които:

1. Лица, регистрирани за участие в избори по чл.26, ал.1, т.1 от закона - 128 105 български граждани

STOCKTAKING 2007 - 2017

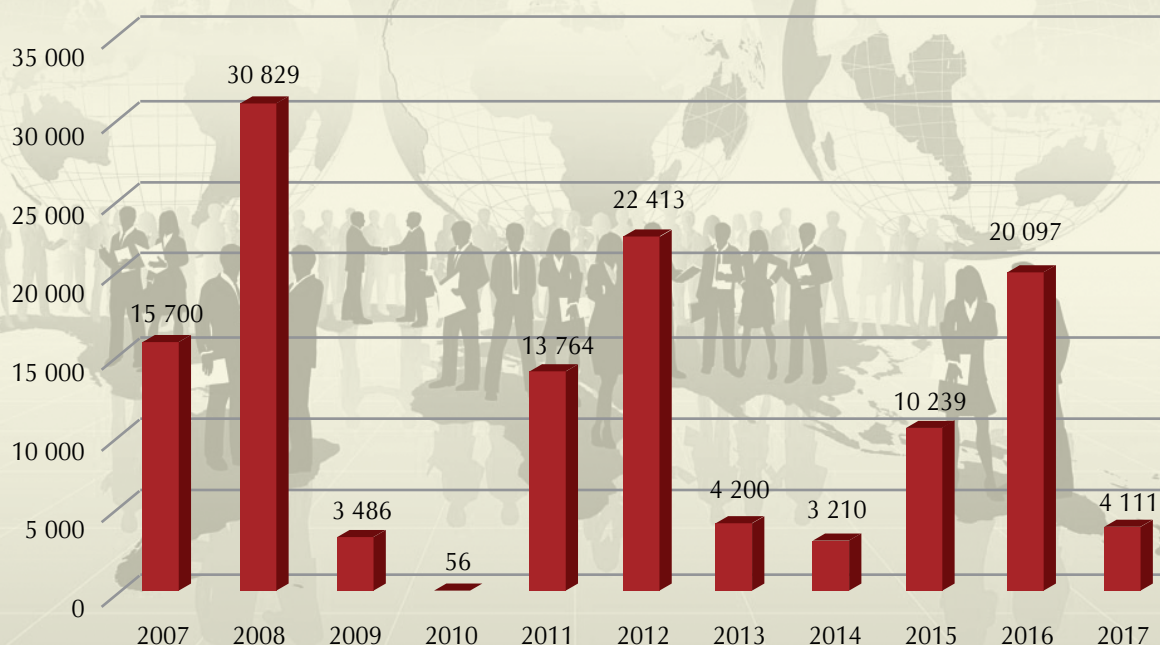
I. EXAMINATION, DETERMINATION AND ANNOUNCEMENT OF AFFILIATION

As a primary task of the Committee's activity, the legislator has brought to the fore the establishment and announcement of affiliation to the SS and IS of the BNA of Bulgarian citizens, occupying public positions and carrying out public activities in the period Nov 10 1989 until the implementation of the verification. Article 26 of the Law is the legal regulation which also mentions the other subjects, liable to mandatory verification by the Committee.

As of 5 April 2007 up to the end of 2017, the Committee verified more than **287,780 individuals for affiliation** to the SS and the IS of the BNA, of which:

1. Persons registered to run in elections in compliance with article 26, paragraph 1, item 1 of the Law - 128 105 Bulgarian citizens.

ПРОВЕРЕНИ ЛИЦА ПО ЧЛ. 26, АЛ.1, Т.1

2. Лица по чл. 26, ал. 1, т. 2, т.3 и т. 4 - 141 985 български граждани

2. Persons under article 26, paragraph 1, item 2, item 3 and item 4 - 141 985 Bulgarian citizens.

3. Извършена предварителна проверка

3. Preliminary examinations completed

По силата на чл. 27 от закона политическите партии, органите на законодателната, изпълнителната и съдебната власт, обществените, религиозните и други организации могат да поискат проверка за установяване на принадлежност на членовете си, респективно на лицата с предстоящ избор или назначение, резултатите от която проверка не се оповестяват в публичното пространство. След промените в закона от 2016 г., Комисията прави и проверка за принадлежност на лица, за които се извършва проучване за надеждност съгласно Закона за защита на класифицираната информация

Pursuant to article 27 of the Law, political parties, legislative, executive and judiciary authorities, public, religious and other organizations may request verification of the affiliation of their members, respectively of persons with forthcoming election or appointment, the results of which are not to be publicly disclosed. Following the amendments of the Law as of the 2016, the Committee also performs a verification of affiliation of persons in compliance with the Classified Information Protection Act.

За периода на равносметката /2007-2017./ е извършена **предварителна проверка на повече от 17 690 души.**

Within the period of the stocktaking /2007-2017/ **a preliminary verification was performed of more than 17 690 persons.**

4. Лица с установена принадлежност

За отчетения период Комисията е установила принадлежност на **15 192 лица** на база на налични архивни документи *от които публично оповестени са близо 12 404 имена. Данните са публикувани в над 1286 решения.*

4. Persons with established affiliation

For the reported period, the Committee established affiliation of **15,192 persons** on the basis of available archival documents, of which **12,404 names** were publicly disclosed. The data is published in more than **1286 decisions**.

5. Обявени лица

Обявените лица са **12 404**. По закон не се обявяват починалите лица и лица до 18 годишна възраст, изразили писмена готовност да дават/давали информация, за които няма данни да са продължили тази дейност след навършване на пълнолетие.

5. Cases of announced affiliation

The persons announced affiliation are **12 404**. By law, no deceased persons and persons up to the age of 18, who have expressed a written readiness to give/or to have given information for whom there is no data to have continued this activity after the age of majority, are announced.

II. ИЗГРАЖДАНЕ НА ЦЕНТРАЛИЗИРАН АРХИВ

Комисията изпълни изискването по закон и създаде Централизиран архив на документите на ДС и РС на БНА. Приемането на документи и попълването на архива започна от първия ден на нейната работа. Междувременно бе изграден модерен комплекс в град Баня. Двата големи корпуса, в които се помещават архивите, са оборудвани с най-съвременните стелажни системи, а документите се съхраняват при режим, който отговаря на най-високотехнологичните из-

II. ESTABLISHMENT OF CENTRALIZED ARCHIVE

In compliance with legal requirements, the Committee has established centralized archives to house the documents of the SS and the intelligence services of the BNA. Work commenced immediately on acquiring and putting together related historical records. Meanwhile, the construction of a modern site began in Bankya. The two buildings of the archives are end destinations and state-of-the-art shelving facilities that maintain a controlled temperature and humidity environment,

*Това, което заварихме
What we found at the beginning*

исквания относно грижата към запазване на оригиналите.

Преодолявайки редица трудности, свързани с осигуряването на сграден фонд, и след проведен мащабен ремонт, на 8 февруари 2011 година **официално бе открит Централизиращият архив** на Комисията в Банкя.

В сградите на модерния корпус документите на архива се разпределят в 22 архивохранилища. Те се описват и подреждат въз основа на утвърдена схема за подреждане на документите съобразно източника

prolonging the useful life of the original materials.

This was a challenging project with more than a few obstacles to overcome to secure permanent housing for the files. The **official opening of the centralized archives** of the Committee in Bankya took place on 8 February 2011 following major repair works.

Relying on up-to-date technologies, twenty-

Сградите на Централизиращия архив днес The buildings of the centralized archives today

и при прилагане принципа на произхода. Сградният фонд на Централизирания архив е със застроена площ 2 364,01 кв. метра и разгъната застроена площ 10926,04 кв. метра. Създадена е и лаборатория за обезпаразитяване и дезинфекция на архивните дела, както и на тяхното реставриране и консервиране.

Президентът на Република България Росен Плевнелиев на официално посещение в Централизирания архив в Баня, юни 2014 г.

two depositories provide accommodation to the documentary heritage of the past. Descriptive inventory of all documents is available. Each deposit of records is placed within the overall arrangement and classification scheme to reflect its origin and the principle of provenance. Housed in a build-up area of 2,364.01 square meters and a total floor area of 10,926.04 square meters, the centralized archives have its own laboratory for disinfection, restoration and preservation of documents.

Президентът на Република България Росен Плевнелиев на официално посещение в Централизирания архив в Баня, юни 2014 г.

The President of the Republic of Bulgaria Rosen Plevneliev on official visit to the centralized archive in Bankya, June 2014

III. СЪХРАНЯВАНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ

Въз основа разпоредбите на закона архивните документи се приемат от органите по чл. 1 от закона и постъпват в Дирекция „Архив“, включваща отдел „Специализиран архив и картотека“ (САК) и отдел „Комплектуване, съхранение дигитализация, реставрация и застраховане на архива“ (КСДРЗА).

В отдел „Специализиран архив и картотека“ се съхраняват: картотеки на секретни сътрудници; картони на щатни служители; архивни дневници; регистри, регистрационни дневници; картони на обекти; протоколи за унищожаване; дела по фондовете. В отдел КСДРЗА има два сектора. В сектор „Комплектуване и съхранение на архива“ (КСА) се съхраняват архивните дела. За периода на равносметката в Централизи-

III. PRESERVATION OF DOCUMENTS

All documents of interest are collected from the bodies referred to in article 1 of the applicable law and handed over to the Archives Directorate, comprising the Specialized Archives and Card-index Department (SACI) and the Acquisition and Preservation of the Archives Department (APA).

Data files on secret collaborators, files of staff employees, archival diaries, registers and registration diaries, files on operative targets, destruction protocols, and files on archive groups are kept at the **Specialized Archives and Card-index Department**. Archival files are kept safe at the **Acquisition and Preservation of the Archives Department (APA)**. In this first period of stocktaking the centralized archives

Модерните стелажни системи за съхранение на архивните документи

The modern shelving system for preservation of archival documents

рания архив са заведени на съхранение на хартиен носител **1 507 790** архивни дела, съставляващи над **14 348** линейни метра, над **2 595 422** броя карти и картончета,

have become the end destination for **1 507 790** paper files of over **14 348 linear meters**, over **2 595 422 cards**, **14 348** film documents, **5 353** documents in electronic form and

Пресконференция по повод подписването на споразумение за предаване на архивните дела от Служба „Военна информация“ на Комисията по досиетата (май 2017)

Press conference on the signing of agreement for transfer of archives from the Military Information Service to the Dossier Committee

Журналистът Христо Христов предаде на Комисията уникален документ за репресии на ДС

The journalist Hristo Hristov gave the Committee a unique document on the SS repressions

Изследователят Георги Михайлов предаде близо 20 архивни документи на Комисията

Researcher Georgi Mihailov delivered nearly 20 archival documents to the Commission

филмирани документи - **14 348** броя, документи на електронен носител - **5353** броя и филмови материали на 35-милиметрова лента с учебна цел - **3778** броя. Само за година след откриването на Централизирания архив са обработени и подредени в новите модерни архивохранилища **над два милиона документи**. Към документите на хартиен носител трябва да се прибавят още и тези на електронен и аналогов носител, броят на негативите и на останалите справочни масиви.

След заповедта на министъра на отбраната Николай Ненчев от 27 май 2015 г. бе подписано споразумение, с което се регламентира процесът по предаване на около 33 000 архивни дела от Служба „Военна информация“ за съхранение в Централизирания архив на Комисията.

Комисията получи и първите архивни документи от частни лица, които да се съхраняват в Централизирания архив.

Приемането на документи следва показаната графика.

5 353 video recordings taken on 35-millimetre film for demonstration purposes. The number of items processed and deposited on the new storage premises is estimated to have reached **more than two million paper documents** within the first year following the opening of the centralized archives. Paper and electronic documents should also be added in electronic and analogue media, the number of negatives and the other reference materials.

Following the order of the Minister of Defence Nikolay Nenchev dated 27 May 2015, an agreement regulating the process of transmission of about 33 000 archive files from the Military Information Service to the centralized archive of the Committee for preservation was signed.

The Committee received the first archival documents from private individuals to be stored in the centralized archive.

The acquisition of documents follows the graph below:

IV. НАШАТА ПРИЕМНА И ЧИТАЛНЯ

IV. OUR RECEIVING ROOM AND READING ROOM

Приемната и читалнята на Комисията на ул. „Врабча“ №1 работят без прекъсване от 09.00 часа до 17.00 часа, всеки работен ден. Заявления за запознаване с архивни документи подават и хора, преследвани от бившите тайни служби, и хора, сътрудничили им, както и изследователи, заели се с нелеката задача да осветят поредната забулена в загадки страница от близката ни история.

The reception and reading room of the Committee at 1 Vrabcha Str are open without interruption from 09:00 to 17:00 every week day. Requests for acquaintance with archival documents are also filed by people persecuted by the former secret services and collaborators, as well as researchers who have taken up the difficult task of illuminating another page of puzzles in our recent history.

В приемната на Комисията при попълване на заявление гражданите получават необходимата информация и консултантска помощ от дежурния служител

In the receiving room of the Committee on filling out an application form for receiving information and advice from the officer in charge

*Обновената читалня на Комисията
The renewed reading room of the Committee*

До края на 2017 година читалнята на Комисията е посетена от **21 900** лица. Заявления за проверка са подали общо **23 555** лица.

Up to the end of 2017 the reading room of the Committee was visited by **21 900** persons. Applications for verification are filed by a total of **23 555** persons.

Във връзка с прилагането на Закона за политическа и гражданска реабилитация молби са подали **6 540** лица.

In connection with the implementation of the Political and Civil Rehabilitation Act, applications were submitted by **6 540** persons.

Журналистите и изследователите заявили документи за запознаване по теми, са **2 351**.

2 351 journalists and researchers have submitted documents to familiarize themselves with various topics, including.

Видим е ръстът на интереса към документите от Централизирания архив на Комисията. Специално за изследователите бе създаден научно-справочен апарат, включващ архивните единици, които се съхраняват в Централизирания архив. Повиши се интересът и от страна на чуждестранните изследователи. Въз основа на разсекретените документи започнаха да излизат различни книги, да се пишат сценарии и да се реализират документални и игрални филми.

The centralized collection of records draws increasing attention from the general public and experts alike. Reference aids and search mechanisms devised to facilitate information retrieval are made available for the specific purposes of research and study. Observations reflect a growing appeal among foreign scientists and analysts to take a closer look at the historical facts. The archives became a source material for scholars and writers. Publications, books, movie scripts, documentary and feature films, based on the data they store, began to pile up.

ЦЕЛИ И МИСИЯ НА МАНДАТ 2012 - 2017

I. ЗНАЧИМОСТ

От самото си създаване през 2007 г. Комисията прилага закона и следва поведение за политическа необвързаност и дистанциране от конюнктурата на деня. За периода от избора им до настоящия момент членовете на втория мандат на Комисията доказаха с поведението си, че те следват политиката на обективност, ефективност и компетентност. Чрез дейността си те реално спомагат за утвърждаването на България като модерна, правова и демократична европейска държава. Колегиалният орган се стреми да задълбочи своето сътрудничество с основните си партньори в България и в Европейския съюз.

В приетата нова Стратегия за развитие за периода от 2012 до 2017 година Комисията отразява своите цели, принципи и ценности.

II. ЦЕЛИ

Целите на Комисията в стратегически план са:

- ✓ да доизгради централизирания архив;
- ✓ да установява и обявява принадлежност;
- ✓ да предоставя достъп до документите;
- ✓ да издирва, проучва и анализира документи;
- ✓ да бъде надежден партньор.

III. ПРИНЦИПИ

Принципите в дейността на Комисията се определят от стремежа ѝ да изгради и поддържа високо обществено доверие на основата на:

- ✓ законност;
- ✓ обективност;
- ✓ историческа отговорност и безпристрастност;
- ✓ прозрачност;
- ✓ ефективност;
- ✓ достъпност.

GOALS AND MISSION 2012 - 2017

I. IMPACT

Since its establishment in 2007, the Commission has enforced the law and follows a policy of political neutrality and distance from the current political environment. The Committee will continue to successfully fulfil its mandate under the commitment to maintain its present policy to operate independently of political interference and bias, and uphold impartiality. Through its activities, the members of the Committee applied the highest levels of objectivity, neutrality, efficiency of work and competence. The Committee, through its commitment, has made a valid contribution to promoting the image of Bulgaria as an established modern European democracy under the rule of law. This collegiate authority aims to strengthen cooperation with its key partners on a national and community level.

The Committee's objectives, principles and values are taken up in the new Development Strategy adopted for the period 2012-2017.

II. OBJECTIVES

The strategic focus of the Committee is to:

- ✓ complete the centralized archives;
- ✓ determine and announce affiliation;
- ✓ ensure the availability of documents;
- ✓ find, research and analyse documents;
- ✓ ensure a reliable partnership.

III. PRINCIPLES

In the pursuit of establishing and maintaining a high level of public confidence the Committee is guided by the principles of:

- ✓ legality;
- ✓ objectivity;
- ✓ historical responsibility and impartiality;
- ✓ transparency;
- ✓ efficiency;
- ✓ availability.

IV. ЦЕННОСТИ

Ценностите се основават на:

- ✓ недопускане увреждане интересите на Република България;
- ✓ обществено доверие и политическа не-обвързаност;
- ✓ колегиално начало и консенсус при вземане на решенията;
- ✓ ефективно и качествено обслужване интересите на гражданите;
- ✓ висока мотивация и развитие на кадровия потенциал.

V. МИСИЯ

Мисията на Комисията е стриктно да изпълнява задълженията си по закон:

- ✓ да установява и обявява принадлежност към ДС и РС на БНА на български граждани, заемали/заемащи публични длъжности или извършвали/извършващи публични дейности, както и на другите лица по чл. 26 от закона, обект на задължителната проверка;
- ✓ да приключи попълването на Централизирания архив с документите на органите по чл. 1 от закона, съставени в периода от 9 септември 1944 г. до 16 юли 1991 г.;
- ✓ да осигури достъп до тези документи.

Комисията, в изпълнение на своята мисия, се стреми да прилага не единствено „буквата на закона“, но и „духа на закона“. Духът на закона тя открива във фразата **„Истината ни прави свободни“**. С дейността си Комисията се стреми да спомогне да бъдат прекъснати възможностите на задкулисно влияние, рекет и шантаж върху политическия живот посредством непочтена и нерегламентирана злоупотреба с документите на ДС и РС на БНА и по този начин да осигури правото на прозрачност на обществото да знае кой го управлява и кой гради неговите морални добродетели.

IV. VALUES

Our values are founded on the concepts of:

- ✓ avoidance of damage to Bulgarian national interests;
- ✓ public trust and political neutrality;
- ✓ dialogue and consensus in decision-making;
- ✓ quality and efficiency of service to appropriately address the interests of citizens;
- ✓ high motivation and development of the staff's potential.

V. MISSION

It is our mission to implement the strict requirements of the applicable law in terms of:

- ✓ establish and announce affiliation to the SS and IS of the Bulgarian National Bank of Bulgarian citizens, occupying public positions or carrying out public activities, as well as of the other persons under article 26 of the Law subject to the statutory verification;
- ✓ completing the transfer of the documents of the bodies referred to in article 1 of the law composed in the period between 9 September 1944 and 16 July 1991 to the centralized archive;
- ✓ ensuring access to these documents.

In performing its tasks, the Committee aims at obeying not only *the letter of the law*, but *the spirit of the law* as well. The spirit of the law is contained within the phrase **‘The truth sets free’**. It is our goal to further reduce opportunities for behind the scene interference, string pulling and intimidation of political actors through foul play and intentional misuse of documents of the State Security and the BNA intelligence services for harmful purposes, thus ensuring transparency in the political arena and revealing the identity of those setting up the standards of morality in society.

Следвайки тази мисия и през Мандат 2012-2017, основната задача, която си поставят членовете на Комисията **е да продължат с повишаване качеството на своята работа**. Тази цел включва три приоритетни направления: архив, изследване и публичност на архивите и обслужване на граждани.

Централизиран архив

Задачата е да бъдат прибрани всички документи на органите по чл. 1 от закона и да бъде обработена и качена на електронен носител основната част от тях, съхранявани в Централизирания архив на Комисията, като за целта бъде:

- ✓ извършено пълно окомплектоване на документите от централизирания архив;
- ✓ завършен процесът по окончателното приемане на картотеките от Националната разузнавателна служба на Първо главно управление на ДС за сътрудници и обекти;
- ✓ завършен процесът по окончателното приемане на справочния апарат от Министерството на отбраната - Служба „Военна информация“;
- ✓ разгърнатата дейност по реставрация, дигитализация и застраховане на архивните документи.

Following this mission through the 2012-2017 mandate as well, the main task that the members of the Committee sets is to continue to improve and enhance the performance and the quality of their work. This objective includes three priority areas: archive, research and publicity of archives and services provided to citizens.

Centralized archives

The task is to bring together the entire collections of documents of the bodies referred to in article 1 of the law, and to process and digitalize the bulk of documents stored at the centralized archives of the Committee by:

- ✓ completing the centralized archives as far as records allow;
- ✓ completing the transfer of card indexes of the National Intelligence Service at the First Head Directorate of the State Security relating to collaborators and operative targets;
- ✓ completing the transfer of the reference aids of the Military Information Office under the Ministry of Defence;
- ✓ carrying out restoration, digitalization and conservation activities with respect to the archives.

Обработване и реставрация на документите в отдел ДРЗА

Processing and restoration of documents at DRSA sector

Комисията разполага с най-съвременна техника за дигитализация на архивни документи

The Committee has the most modern equipment for digitalization of archival documents

Изследване и публичност на архивите

Основната задача на настоящия мандат е

- ✓ Да продължи дейността по подготовката на изложби с образователно-информационен характер, в които документално и със снимков материал да се разкрива все по-цялостно картината около дейността на бившите тайни служби.
- ✓ Да се разшири мрежата от партньорства с държавни институции, неправителствени организации и академичната общност в реализирането на съвместни проекти.
- ✓ Да се концентрира дейността върху популяризиране на изследователските възможности, свързани с проучването и анализирането на документите, съхранявани в Централизирания архив на Комисията посредством нови и разнообразни инициативи.
- ✓ Да се развие публичната дейност в посока участие във все повече конференции и семинари у нас и в чужбина;
- ✓ Да се продължи традицията по организиране на международни конференции, в които изследователи да разискват съдържанието на архивните документи по дадена тема.

Research and publicity of the archives

The main tasks of the current mandate are:

- ✓ carrying on the publication of documentary collections from the series *A Journey through the Archives of the State Security* by releasing declassified originals on topics of economic and social relevance.
- ✓ commencing preparation of education and public awareness exhibitions intended to present an overall picture of the methods and practices of the former secret services by way of photographs and text.
- ✓ extending the network of partnerships with state institutions, non-governmental organizations and the academia within the framework of joint projects.
- ✓ concentrating efforts on promoting the research, exploration and analysis of the documental heritage kept at the centralized archives of the Committee through a variety of new initiatives.
- ✓ diversifying participation in a growing number of public events, conferences and seminars at home and abroad;
- ✓ upholding the tradition of organizing international conferences on a variety of topics reflected in documents from the archives.

- ✓ Актуално поддържане информацията в интернет-страницата на Комисията и стремеж към максимална публичност при реализирането на всяка дейност, свързана с изпълнението на закона.

Обслужване на граждани

В изпълнение на основната задача, свързана с разширяване на възможностите за осигуряване на все по-широк достъп до документите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, Комисията постави като свой приоритет и:

- ✓ Оборудването на по-голяма, специализирана читалня, предназначена за работа на журналисти и изследователи
- ✓ Актуализирането вътрешните правила за работа на отдел „Обслужване на граждани“ в посока по-доброто изпълняване на дейността по осигуряването на достъп до документите на Централизирания архив на Комисията;
- ✓ Създаването на по-гъвкава организация в дейността по обслужването на гражданите с цел надопускане забавянето изпълнението на заведените преписки.

- ✓ keeping the website of the Committee up to date and seeking maximum public exposure on every step of implementation of the applicable law.

Services to citizens

In pursue of added possibilities to further extend access to the documents of the State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army to a wider audience, the Committee placed the following priorities:

- ✓ set up a new, better-equipped and more spacious reading room to meet the specialized purposes of journalists, researchers and fact finders;
- ✓ further elaborate the internal rules of procedure of the Service to Citizens Department in order to improve the performance of the activities on ensuring access to the documents of the Committee's centralised archive;
- ✓ apply a new, more flexible approach to citizen service aiming to avoid delays in handling the access requests.

Комисията гостува в Кюстендил и в Стара Загора с временни приемни за граждани

The Committee visits Kyustendil and Stara Zagora with temporary receiving rooms for citizens

ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

В стремежа си към осигуряване на все по-голяма публичност на архивите на бившите тайни служби Комисията стартира с поредицата „Из архивите на ДС“ - документални сборници, включващи оригинални материали от фондовете на нейния Централизиран архив.

Целта им е да запознаят обществото със съдържанието на тези документи, както и да облекчат изследователите в работата им с архивите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. Темите, по които се проучват архивите, са съобразени с обществения интерес и се утвърждават от Комисията. Документите се представят фототипно и подреждането им е подчинено на принципите на тематичния и хронологичния подбор. Сборниците включват най-значимите открити материали по изследваната тема, а останалият масив от издирените документи се публикуват в отделни разширени електронни издания. Общо публикуваните досега архивни материали включват над 27 500 страници. В изпълнение на чл. 31, ал. б от закона, когато съдържанието на документите може съществено да наруши права и законни интереси на трети лица, то техните имена се заличават.

PUBLISHING

In an effort to provide more publicity of the archives of the former secret services, the Committee launched a series of issues „From the archives of the State Security” - documentary collections comprising documents from the funds of its Centralized archives.

It aims at familiarizing society with the content of these documents as well as facilitating researchers in their working with the archives of the State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army. The topics under which the archives have been researched comply with the public interest and are affirmed by the

Committee. The documents are presented in prototypical

style and their order is subject to the principles of thematic and

chronological selection. The collections include the most significant documents on a

certain topic researched and the rest of the documents found are published in a separate expanded electronic issues. The total number of pages of archival documents published so far exceeds 27 500. Pursuant to article 31, paragraph 6 of the Law, when the contents of the documents can seriously affect the rights and legitimate interests of third parties, their names are deleted.

Представяне на документалния сборник „Държавна сигурност и „вражеските“ радиостанции“ в СУ „Св. Климент Охридски“, октомври 2014 г.

Presentation of the documentary collection 'State Security and the 'enemy' radio transmitters in Sofia University 'St. Kliment Ohridski'

Представяне на документалните сборници „Държавна сигурност и гранични войски“ и „Държавна сигурност и офицерите от БНА (1944-1960)“ в Регионалния исторически музей - Стара Загора, април 2015 г.

Presentation of the documentary collections 'State Security and border troops' and 'State Security and BNA officers (1944-1960)' at the Regional Historical Museum - Stara Zagora, April 2015

До края на 2017 г. Комисията е издала 46 документални сборника от поредицата „Из архивите на ДС“:

1. КГБ и ДС - връзки и зависимости (1950-1991)
2. ДС - структура и основни документи
3. Международният тероризъм в досиетата на ДС
4. Държавна сигурност и промените в България (септември 1944-декември 1947 г.)
5. Държавна сигурност - политическа полиция
6. Държавна сигурност и образованието (1944-1989)
7. Пражката пролет и Държавна сигурност
8. Държавна сигурност и краят на тоталитаризма

By May 2017 the Committee issued 46 documentary collections of the series of issues „From the archives of the State Security“:

1. CGB and SS - relations and dependencies (1950-1991)
2. SS - structure and primary documents
3. International terrorism in the SS files
4. State Security and the changes in Bulgaria (September 1944-December 1947)
5. State Security - Political Police
6. State Security and education (1944-1989)
7. The Prague Spring and the State Security
8. The State Security and the end of Totalitarianism

Представяне на документалния сборник „ВСШ „Георги Димитров“-МВР, факултет Д(1944-1991) в школата в Симеоново, април 2017г.

Presentation of the documentary volume 'Higher Special School 'Georgi Dimitrov' - Ministry of Interior, Faculty of SS (1944 - 1991)' in the military academy in Simeonovo, April 2017

9. Военното разузнаване през комунизма.
10. Еврейската общност в документите на ДС
11. Държавна сигурност срещу граждански организации (1988-1990)
12. Държавна сигурност - Смяната на имената - Възродителният процес - в два тома
13. Държавна сигурност и научно-техническото разузнаване
14. ДС и „вражеските“ радиостанции
15. Държавна сигурност и културно-историческото разузнаване (1970-1989)
16. ДС и вражеските емигрантски организации (1945-1989)“
17. Държавна сигурност - административни, принудителни и наказателни мерки“
18. ДС и политическите партии в България (1944-1949)“

9. Military Intelligence during Communism
10. The Jewish community and the documents of the State Security
11. State Security against civil organizations (1988-1990)
12. State Security - Changing names - the Revival Process - in two volumes
13. State Security and the scientific and technical intelligence
14. State Security and „the enemy“ transmitting stations
15. State Security and the cultural and historical intelligence (1970-1989)
16. State Security and the enemy immigrant organizations (1945-1989)
17. State Security - administrative, coercive and punitive measures
18. State Security and the political parties in Bulgaria (1944-1949)

Комисията по досиетата със съдействието на Националната опера и балет в лицето на маестро Пламен Карталов представи документалния сборник „Държавна сигурност и българското музикално изкуство (1944-1991)“ в голямата зала на Операта. март 2017г.

The Commission on Dossiers with the cooperation of the National Opera and Ballet in the face of maestro Plamen Kartalov, presented the documentary volume 'State Security and the Bulgarian Musical Art (1944-1991)' in the Grand Hall of the Opera House, March 2017

Енорийският католически свещеник отец Пауло Кортези представи документалния сборник „Държавна сигурност и вероизповеданията - част II - Мюсюлманско изповедание и Католическата църква в България (1944-1991) в частта си за католическото духовенство в комунистическа България в Белене, февруари 2018 г.

Father Paulo Cortezi, the parish clergyman, presented the documentary 'State Security and Religions - Part II - Muslim Religion and the Catholic Church in Bulgaria (1944-1991)' in its section on Catholic Clergy in Communist Bulgaria in Belene, February 2018.

19. ДС и спортът”, част -I- (Олимпийското движение) и „ДС и спортът” част - II - (Ведомствен, масов, елитен). 20. Държавна сигурност и туризмът. 21. Държавна сигурност и ЩАЗИ 22. Държавна сигурност и гранични войски 23. Държавна сигурност и офицерите от БНА (1944-1960) 24. Държавна сигурност и колективизацията (1944 - 1959) 25. Военното разузнаване и Варшавският пакт срещу НАТО 26. Държавна сигурност и разузнавателните служби на страните от Източния блок (1944 - 1989) 27. Държавна сигурност - войникът на партията 28. Държавна сигурност - профсъюзите, стопанският живот и работниците 29. Държавна сигурност и юриспруденцията (1944 - 1975) 30. ПГУ-ДС и Варшавският пакт срещу НАТО (1958 - 1991) 31. Държавна сигурност и българската интелигенция 32. Държавна сигурност и малцинствата 33. Държавна сигурност и българската енергетика (1944 - 1991)	19. State Security and sports, Part I (<i>The Olympic movement</i>) and State Security and sports, part II (departmental, mass and elite) 20. State Security and tourism 21. State Security and STASI 22. State Security and border troops 23. State Security and BNA officers (1944-1960) 24. State Security - revival Process and Collectivisation (1944 - 1959) 25. Bulgarian Military Intelligence and the Warsaw Pact against NATO 26. State Security and the Intelligence Services of Eastern Bloc Countries (1944 - 1989) 27. State Security - the Soldier of the Party 28. State Security - the Trade Unions and the Workers 29. State Security and the Jurisprudence (1944 - 1975) 30. First Main Directorate - State Security and the Warsaw Pact against NATO (1958 - 1991) 31. State Security and the Bulgarian Intelligentsia 32. State Security and Minorities 33. State Security and the Bulgarian Energy Sector (1944-1991)

34. Държавна сигурност и РУ на ГЩ на БНА в Азия (1944 - 1991)
35. Държавна сигурност и следствието (1944 - 1991)
36. ВСШ „Георги Димитров“ - МВР, факултет ДС (1944-1991)
37. Държавна сигурност и българското музикално изкуство (1944-1991)
38. Държавна сигурност и IX Световен младежки фестивал 1968 г
39. Държавна сигурност в структурите на транспорта 1944-1991 г.
40. Държавна сигурност и „врага с партиен билет“ 1944-1991 г.
41. Държавна сигурност и РУ на ГЩ на БНА в Азия том 2
42. ДС и забранени организации (Бранниците, Ратниците, Легионерите и младежите от „Отец Паисий“) (1944-1991)
43. Държавна сигурност и вероизповеданията - част I - Българска православна църква (1944-1991)
43. Държавна сигурност и вероизповеданията - част II - Мюсюлманско изповедание и Католическа църква в България (1944-1991)
43. Държавна сигурност и вероизповеданията - част III - Протестантска църква и религиозни секти (1944-1991)
44. Държавна сигурност и бялата емиграция в България (1944-1991)
45. Държавна сигурност и страните от Латинска Америка (1944-1991)
46. Държавна сигурност и средства за масово осведомяване (1944-1991)
34. State Security and the ID of the GS of the BANF in Asia - Volume 2 (1944-1991)
35. State Security and the Investigation Division (1944-1991)
36. Higher Special School „Georgi Dimitrov“- Ministry of Interior, Faculty of SS (1944-1991)
37. State Security and the Bulgarian Music Arts (1944-1991)
38. State Security and 9th International Youth Festival 1968
39. State Security in the Structure of Transport (1944-1991)
40. State Security and „the Enemy with Party Card“ 1944-1991
41. State Security S and the ID of the GS of the BNAF in Asia, volume 2
42. State Security and the forbidden organisations („brannitsi“, „ratnitsi“, „legionaries“ and „youths“ from „Father Paisii“) (1944-1991)
43. State Security and Religions - part I - Bulgarian Orthodox Church (1944-1991)
43. State Security and Religions - part II - Muslim Religion and the Catholic Church in Bulgaria (1944-1991)
43. State Security and Religions - part III - the Protestant Church and the Religious Sects (1944-1991)
44. State Security and the White Emigration in Bulgaria (1944-1991)
45. State Security and the Latin American Countries (1944-1991)
46. State Security and the Media (1944-1991)

Комисията по досиетата представи 43-то издание на документалната поредица „Из архивите на ДС“- „Държавна сигурност и вероизповеданията - част I- Българска православна църква /1944-1991 във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, март 2018 г.

The Committee on dossiers presented the 43rd edition of the documentary series “From the Archives of the State Security” - “State Security and Religions” - part I - Bulgarian Orthodox Church (1944-1991) in Veliko Tarnovo University “St. St. Cyril and Methodius”, March 2018

ПАРТНЬОРСТВА

В своята дейност Комисията залага на откритост и сътрудничество с държавни институции, неправителствени и обществени организации. Провежда множество представителни международни конференции, а членовете ѝ регулярно участват в научни форуми, дискусии и събития у нас и в чужбина. Комисията дава трибуна на изследователи и общественици да анализират дейността на бившите тайни служби през призмата на съхраняваните от нея документи. Създадено е тясно сътрудничество с академичната общност. Подписани са двустранни споразумения за съвместна дейност по проучване и анализиране на документите със Софийския университет, с Държавна агенция „Архиви“, с „Института за изследване на близкото минало“. Комисията, СУ „Св. Климент Охридски“ и ДА „Архиви“ стартираха съвместен проект под надслов „**Бъдеще чрез миналото**“.

Студенти от СУ „Св. Климент Охридски“ на представянето на сборника „Десталинизацията - дилемата на едно противоречиво десетилетие (1953-1964)“

Students from Sofia University 'St. Kliment Ohridski' at the presentation of the collection 'Decentralization - the dilemma of a controversial decade (1953-1964)'

Откриване на изложбата „Десталинизацията - дилемата на едно противоречиво десетилетие (1953-1964)“, октомври 2014 г.

Opening of the exhibition 'Decentralization - the dilemma of a controversial decade (1953-1964)', October 2014

Ваня Жекова, член на Комисията и журналистът Христо Христов обсъждат изложбата

Vanya Zhekova, a member of the Committee and the journalist Hristo Hristov discussing the exhibition.

PARTNERSHIPS

The Committee has taken it upon itself to conduct its work in the spirit of openness and in cooperation with state institutions, non-governmental and public organizations. While the Committee is a frequent promoter of a rich variety of representative international conferences, its members are regular participants in scientific forums, discussions and events home and abroad. The Committee has set up a platform for researchers and opinion-makers to investigate the legacy of the former secret services in the light of the documentary evidence it left behind. A significant aspect of the Committee's activities is the close cooperation with the academia. Bilateral agreements for collaboration in research work and joint analysis of the documents of the archives have been signed with the Sofia University, the Archives State Agency, and the Institute for Examination of the Recent Past. The Committee, Sofia University 'St. Kliment Ohridski' and the Archives State Agency initiated a joint project entitled '**Future through the Past**'.

Студентите на представянето на документалния сборник „ДС и спортът“

Students during the presentation of the documentary collection 'State Security and sports'

Председателят на Комисията Евтим Костадинов след публична дискусия със студенти от Юридическия факултет на УНСС

The Chairperson of the Committee Evtim Kostadinov after a public discussion with students from the Law Faculty of University of National and World Economy

Среща на студентите от ИФ на СУ със секретаря на Комисията Мариана Даракчиева

At a meeting of the students from the Historical Faculty of Sofia University with Mariana Darakchieva, Secretary of the Committee

Залата на Българския културен център в Берлин се окажа тясна при представянето на документалния филм за Комисията „Досието на ДС“, февруари 2015 г.

The hall of the Bulgarian cultural centre in Berlin appeared to be narrow at the presentation of the Committee's documentary 'The dossiers of SS', February 2015

Първата голяма проява в рамките на тази инициатива бе издаването на документалния сборник **„Десталинизацията - дилемата на едно противоречиво десетилетие (1953-1964)“**.

В рамките на проекта бе организирана научна конференция на същата тема с участието на студенти, научни работници и преподаватели.

По време на президентската инициатива „25 години свободна България“ бе експонирана подготвената от Комисията и Държавна агенция „Архиви“ изложба на същата тема.

Интерес към изложбата бе проявен и от Регионалния исторически музей в Стара Загора, където тя бе експонирана през април и май 2015 г.

В партньорство със Софийския университет Комисията се включи в стажантската програма „Студентски практики“, финансирана от ОП „Развитие на човешките ресурси“ и съфинансирана от „Европейския социален фонд“ и с участието на студенти издаде документалния сборник „ДС и спортът“ в два тома. Представянето им бе съпътствано с академична дискусия по темата като трета поредна проява на инициативата „Бъдеще чрез миналото“.

Популяризирането на дейността на Комисията сред младите хора е неин приоритет. Свидетелство за това са и многобройните прояви с участието на студенти.

The first significant event within this initiative was the issue of the documentary collection **‘Decentralization - the dilemma of a controversial decade (1953-1964)’**.

An academic conference was organized under the project on the same theme with the participation of students, researchers and lecturers.

An exhibition on the same theme was presented under the presidential initiative ‘25 years free Bulgaria’ prepared by the Committee and the Archives State Agency.

The Regional Historical Museum in Stara Zagora also showed interest in the exhibition and it was presented there in May 2015.

In partnership with Sofia University the Committee took part in the traineeship program ‘Student Practices’ financed under Operational Program ‘Development of human resources’ and co-financed by the European Social Fund and with the involvement of students issued the documentary collection ‘State Security and sports’ in two volumes. The presentation was accompanied by an academic discussion on the theme as a third event in a row of the initiative ‘Future through past’.

The popularization of the activities of the Committee among young people is its priority. The organization numerous events with the participation of students is evidence of this.

Студенти от катедра „Публична администрация“ на СУ „Климент Охридски“ посетиха архива на Комисията в Баня, май 2017 г.

Students from Department of Public Administration at Sofia University visited the Commission archive in Bankya in May 2017.

Стипендианти на фондация „Конрад Аденауер“, ръководена от нейния председател д-р Марко Арнтд на посещение в архива на Комисията, април 2014 г.

Scholarship students of the foundation ‘Conrad Adenauer’, managed by its president Marko Arndt, PhD visiting the archives of the Committee, April 2014.

ПОГЛЕДЪТ НА ОБЩЕСТВОТО

Резултати от национално представително проучване на общественото мнение на Екзакта Рисърч Груп, на 1000 интервюирани лица, в 125 гнезда, в 92 населени места, октомври 2017 г.

Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия търси оценка за дейността си, изследвайки нагласите на общественото мнение. Всеки четвърти българин участвал в изследването, твърди, че се интересува от работата на Комисията. Ако сравним данните от настоящето изследване, с тези от началото на създаването на Комисията, става ясно, че все повече хора знаят за нейната дейност.

Социологическото проучване показва отговорите на респондентите в следните пунктове:

1. Интерес към дейността на Комисията по досиетата

Всеки четвърти българин заявява, че се интересува от работата на Комисията по досиетата, като отговорите на респондентите не са политически повлияни. Сред декла-

THE VIEW OF SOCIETY

Results of a national representative opinion poll of Exacta Research Group, of 1000 interviewees, in 125 nests, in 92 settlements, October 2017

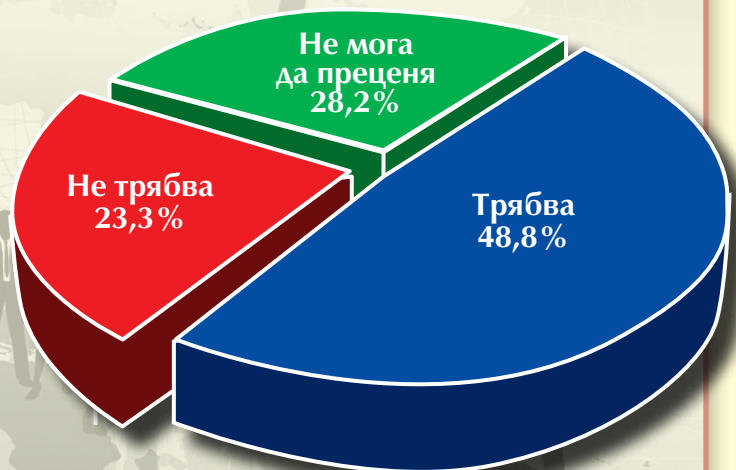
The Commission for Disclosure of Documents and Announcing of Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army seeks an evaluation of its activities by examining the attitudes of public opinion. Every fourth Bulgarian participated in the survey, saying he was interested in the work of the Committee. If we compare the data from the present study with those from the beginning of the Committee, it is clear that more and more people are aware of its work.

The sociological survey shows the responses of the respondents at the following:

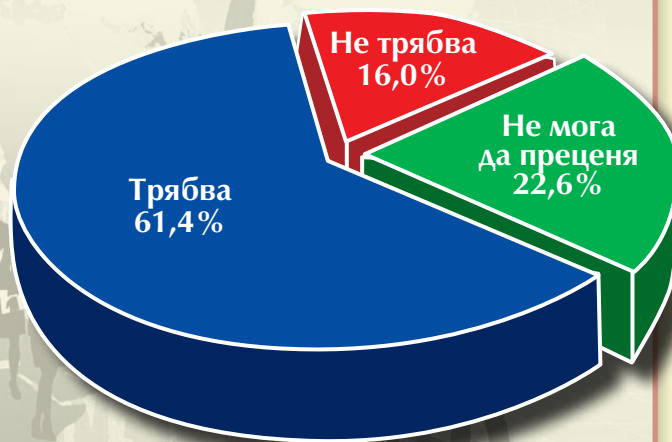
1. Interest in the Committee's activities

Every fourth Bulgarian states that he is interested in the work of the Committee on the dossiers, and respondents' answers are not politically influenced. The persons declaring

Според Вас, трябва ли или не трябва да има постоянно действащ независим държавен орган като досегашната Комисия по досиетата, който да отговаря за обявяването на сътрудниците на тоталитарните служби и да осигурява достъп до архивите на ДС?

Трябва ли или не трябва лицата, които заемат изборни длъжности или са на ръководни постове в държавните институции у нас, да бъдат проверявани за принадлежност към структурите на Държавна сигурност или разузнавателните служби на БНА?

риращите интерес се срещат по-често мъже, хора на възраст над 50 години, високообразовани респонденти и жители на столицата. Изкушената аудитория еднозначно може да бъде определена като елитна. Ретроспективният прочит на данните показва, че расте делът на хората, които се интересуват от дейността на Комисията от създаването ѝ досега. Неинформираните за работата ѝ през 2009 г. са били 24%, а в края на 2017 г. те са едва 9%.

2. Трябва ли да има постоянно действащ независим държавен орган като сегашната Комисия по досиетата?

49% от българите подкрепят съществуването на подобен държавен независим орган, а 23% са против. Избирателите на повечето партии подкрепят съществуването на Комисията. Единствено избирателите на БСП имат нееднозначно мнение - 41% от тях се обявяват за съществуване на Комисията, а 36% са против.

56% от участвалите в изследването пълнолетни българи аргументират искането си за съществуване на Комисията с желанието си за публично огласяване на резултатите от извършваните проверки за принадлежност към ДС.

interest are more often men, people over 50, highly educated respondents and residents of the capital. The audience interested can be uniquely identified as elite. The retrospective reading of the data shows that the proportion of people who are interested in the Committee's activities since its creation has been growing so far. Those uninformed about their work in 2009 were 24%, and by the end of 2017 they were only 9%.

2. Should there be a permanently functioning independent state body like the current dossier committee?

49% of Bulgarians support the existence of such a state independent body and 23% are against. Voters of most parties support the existence of the Committee. Only the BSP voters have mixed opinions - 41% of them are declared to exist, and 36% are against.

56% of the Bulgarians participating in the survey argue their request for the existence of the Committee with the desire to publicly publicize the results of the inspections for affiliation to the State Security.

3. Нужни ли са промени в законодателството, по което работи Комисията?

Данните показват, че назряват нагласи за ревизия на законодателството, по което сега работи Комисията по досиетата. Очакванията за промяна се отнасят главно до разширяването на обхвата на проверяваните лица. Това препоръчват 25% от българите. Едва 6% са на мнение, че обхватът на проверяваните лица следва да бъде ограничен.

4. Препоръки на българските граждани към Комисията:

1. Да повишава интереса сред младите хора на възраст до 40 години;
2. Да разширява информираността сред жените;
3. Да работи по-ефективно в градовете извън столицата;
4. Да изработи стратегия за по-осезаемо присъствие в социалните мрежи;
5. Да разшири достъпа до продуктите от изследователските и издателските си усилия (вкл. и в Интернет).

Цялото социологическо проучване може да проследите на интернет страницата на комисията comdos.bg

3. Is there a need for any changes to the legislation the Committee?

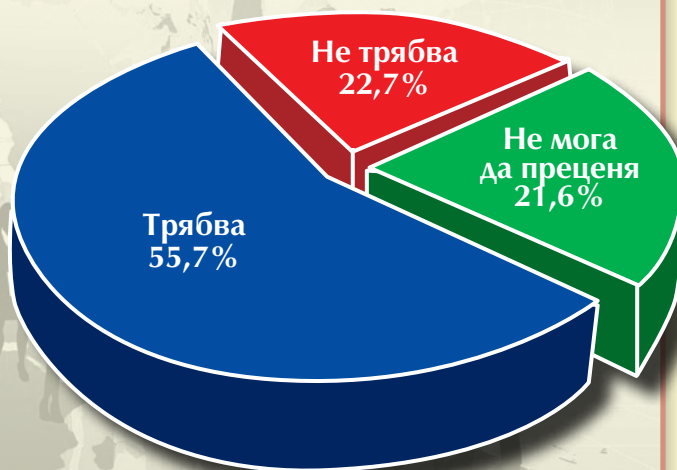
Data show that attitudes to revising the legislation currently under way regarding the operation of the Committee on dossiers are maturing. Expectations for change mainly concern the extension of the scope of the audited persons. This is recommended by 25% of Bulgarians. Only 6% are of the opinion that the scope of the screened persons should be limited.

4. Recommendations of Bulgarian citizens to the Committee:

1. Enhance the interest among young people up to 40 years of age;
2. Increase awareness among women;
3. Work more effectively in cities outside the capital;
4. Develop a strategy for a more prominent presence in social networks;
5. Expand access to products from research and publishing efforts (including the Internet).

The entire sociological survey can be viewed on Committee's website comdos.bg's

Необходимо ли е, според Вас, резултатите от проверките за принадлежност към ДС да се огласяват публично или не е необходимо?

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

Още със създаването си Комисията за разкриване на архивните документи на комунистическите тайни служби в България предизвика широк международен интерес. Съвместно с партньорите си от бившите Източноевропейски държави на 16 декември 2008 г. Комисията участва в учредяването на Европейската мрежа за съхранение на архивите (EMCA), включваща 7 държави-членки (България, Германия, Полша, Румъния, Словакия, Унгария и Чехия) и 5 държави-наблюдателки (Естония, Латвия, Литва, Словения и Албания). Чрез мрежата, държавите-членки все повече акцентират върху значението за обществото на отварянето на досиетата, на правно-нормирания достъп до тях и на независимата научно-изследователска дейност.

INTERNATIONAL ACTIVITIES

Since its establishment the Commission for disclosing of documents of the communist secret services in Bulgaria sparked widespread international interest. Together with its partners from the former East-European countries on 16 December 2008 the Committee participated in the establishment of the European Network of Official Authorities in Charge of the Secret Police Files including 7 member states (Bulgaria, Germany, Poland, Romania, Slovakia, Hungary and the Czech Republic) and 5 observer countries (Estonia, Latvia, Lithuania, Slovenia and Albania). Through the network, the member states put more and more focus on the significance for the society of opening the dossiers, on the legally regulated access to them and on the independent scientific and research work.

По време на подписването на „Европейската мрежа“, Берлин, 16 декември 2008 г. В средата Мариане Биртлер, пълномощник на правителството за документите на ГДР - ЩАЗИ, в края вдясно Евтим Костадинов, председател на българската Комисия

During the signing of „European Network“, Berlin, 16 December 2008; a representative for the government for the GDR - STASI, to the right at the end Evtim Kostadinov, Chairperson of the Bulgarian Committee

Годишна среща на страните членки и наблюдатели на Европейската мрежа в Букурещ, декември 2017 г.

Annual Meeting of Member States and Observers of the European Network in Bucharest, December 2017

Председателско заседание на Европейската мрежа за съхранение на архивите в България, с участие на ръководителите на 7-те партньорски организации, ноември 2011 г.

Chairmen's meeting of the European Network of Official Authorities in Charge of the Secret Police Files in Bulgaria, with the participation of the heads of the 7 partnering organizations in November 2011

В периода юли 2011 г. - февруари 2012 г. КРДОПБГДСРСБНА оглави председателството на Европейската мрежа за съхранение на архивите. В рамките на това председателство бе проведено председателско заседание и организирана конференция на тема: „Международният тероризъм в документите на комунистическите тайни служби“.

През декември 2017 г. в Букурещ, Румъния, се състоя годишната среща на страните членки и наблюдатели на Европейската мрежа отговарящи за съхранението на архивите на бившите тайни служби. Българската Комисия в лицето на нейния председател Евтим Костадинов, получи за втори път мандатът на ротационното председателство на мрежата за 2018 г.

Within July 2011 and February 2012 CDDAABCSSISBNA headed the chairmanship of the European Network for Preservation of Archives. Within the framework of this chairmanship a meeting was held and a conference took place under the title: 'The international terrorism and the documents of the Communist Secret Services'.

In December 2017, in Bucharest, Romania, the annual meeting of the member states and observers of the European Network for the Preservation of the Archives of the former secret services took place. The Bulgarian Committee, in particular its chairman Evtim Kostadinov, has for the second time been given the mandate of the rotating presidency of the network for 2018.

Конференцията „Международният тероризъм в документите на комунистическите тайни служби“, по време на българското председателство на ЕМСА, ноември 2011г.

The conference 'The international terrorism in the documents of the communist Secret Services' during the Bulgarian chairmanship of European Network of Official Authorities in Charge of the Secret Police Files, November 2011

Председателски съвет на ЕМСА, Прага 2013 г.

Presidents meeting of European Network of Official Authorities in Charge of the Secret Police Files, Prague 2013

Международна научна конференция „Евреите в Източна Европа и Съветският съюз по време на Втората световна война и Студената война (1939-1989)“, ноември 2012 г.

International scientific conference 'Jews in Eastern Europe and the Soviet Union during World War II and the Cold War (1939-1989)' November 2012

Международна конференция на тема: „Преходът в Източна Европа през документите на комунистическите тайни служби“, София 2013 г.

International conference on: 'The transition period in Eastern Europe in the documents of the communist Secret Services', Sofia 2013

Конференция „Преходът в Източна Европа през документите на комунистическите тайни служби“, София 2013 г.

Conference ‘The transition period in Eastern Europe through the documents of the communist Secret Services’, Sofia 2013

Международна конференция „Как да се справим с миналото, гледайки в бъдещето, ноември 2014 г.

International conference ‘How to deal with the past looking to the future’ November, 2014

България от 01.01.2018 г. пое председателството на Европейския парламент, което ще продължи през следващите шест месеца. Съпадението на тези две събития ни дава възможност, като страни членки на ЕСМА, да работим активно за разкриването на дейността на бившите тайни служби по време на тоталитарния комунистически режим. На този фон ние имаме възможността да проведем председателско заседание на членовете на ЕСМА и международна конференция на тема: “Документите на комунистическите тайни служби - реалност, образование и памет“, на която да покажем резултатите от активната работа на институциите членки и наблюдателки на Европейската мрежа в борбата им за разкриване, осмисляне и памет на архивите на бившите тайни служби.

Основната задача на Комисията през Мандат 2012-2017 в международната и дейност е да продължи сътрудничеството с партньорските организации от Европейската мрежа за съхранение на архивите и да участва активно в общите инициативи.

Since 1 January 2018 Bulgaria has assumed the presidency of the European Parliament, which will continue for the next six months. The coincidence of these two events enables us, as members of ESMA, to actively work to uncover the activities of the former secret services during the totalitarian communist regime. Against this background, we have the opportunity to hold a chair meeting of ESMA members and an international conference on ‘Documents of the Communist Secret Service - Reality, Education and Memory’ to show the results of the active work of the member institutions and observers of the European Network in their struggle for the disclosure, rationalization and memory of the archives of the former secret services.

The principal task of the Committee during 2012-2017, within the scope of its international activities, is to continue its cooperation with the partnering organizations from the The European Archives Storage Network and to participate actively in the joint initiatives.

Посещение на китайска делегация, 2010 г.

Visit of the Chinese delegation, 2010

Украинска делегация, на среща с членове на Комисията, юли 2012 г.

Ukrainian delegation, at a meeting with the Committee members, July 2012

Представители на Германската федерална фондация за преоценка диктатурата на ГЕСП на посещение в Централизирания архив на Комисията в Баня, юни 2013 г.

Representatives of the German Federal Foundation for the reevaluation of the dictatorship of the Socialist Unity Party in Germany visiting the centralized archive of the Commission in Banja, June 2013

Представители на от Албанския орган за достъп до информация за бившата Държавна сигурност посети Комисията по досиетата, декември 2017 г.

Representatives of the Albanian Authority on Access to Information on the former State Security visited the Committee on Dossiers, December 2017.

Комисията си е поставила за цел:

- ✓ да участва в изследователската дейност на партньорските организации;
- ✓ да работи по съвместни проекти;
- ✓ да участва в публични форуми, организирани от чуждестранните партньорски организации от мрежата;
- ✓ членове от Комисията да участват с изказвания в международни научни форуми;
- ✓ да разширява възможностите за международно сътрудничество и с други държави, които не са членки в ЕМСА.

Следвайки своите цели, свързани с международното сътрудничество, Комисията редовно се включва в инициативи, провеждани в Европейския парламент, свързани с прочита на историята на комунистическото минало. В рамките на международната конференция „Бъдещето на НАТО“, проведена в София по повод десетгодишнината от членството на Република България в Атлантическия алианс, Комисията участва в организираната в София международна конференция и се присъедини към нов изследователски документален проект: „Принос към историята на НАТО, видяна чрез архивите на Варшавския пакт“, като за целта подготвя специален документален сборник.

The Committee has set up the following objectives:

- ✓ To participate in the research activities of the partnering organization;
- ✓ To work on joint projects;
- ✓ To participate in public forums organized by the foreign partnering organizations from the network;
- ✓ The Committee's members to deliver speeches at international scientific forums;
- ✓ To expand the opportunities for cooperation with other states not being members of European Network of Official Authorities in Charge of the Secret Police Files as well.

Following its goals with regard to the international cooperation, the Committee takes part in initiatives held at the European Parliament and related to the reading of the history of the communist past on a regular basis. Within the framework of the international conference 'The future of NATO' held in Sofia on the occasion of the tenth anniversary of Bulgaria's membership in the Atlantic Alliance the Committee took part in the international conference organized in Sofia and joined a new documentary research project 'Contribution to NATO's history seen through the archives of the Warsaw Pact' and is now preparing for that purpose a special documentary collection.

Председателят на Комисията Евтим Костадинов и Андрей Мурару, президент на Института за изследване на комунистическите престъпления и паметта на румънското изгнание при подписване на Споразумение за сътрудничество, ноември 2013 г.,

The Chairperson of the Committee Evtim Kostadinov and Andrei Murarru, president of the Institute for the Investigation of Communist Crimes and the Memory of Romanian Exile on signing the Cooperation Agreement in November 2013